

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

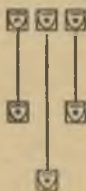
1936. OKTÓBER HÓ 8-ÁN SAJÓVÁMOSON
TARTOTT ŐSZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
S 1936. ÉVI JULIUS HÓ 23-ÁN ÉS OKTÓBER
HÓ 8-ÁN TARTOTT TANÁCSÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1937.

A FELSÖBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

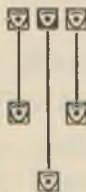
1936. OKTÓBER HÓ 8-ÁN SAJÓVAMOSON
TARTOTT ŐSZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
S 1936. ÉVI JULIUS HÓ 23-ÁN ÉS OKTÓBER
HÓ 8-ÁN TARTOTT TANÁCSÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1937.

A FELSOROLTI
REFORMÁTUS EGYZSÉGEK

1856. ÉVI...
...
...
...
...

LEGYZŐKÖNYVE

...
TÖRZS...
...

...

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1936. évi október hó
8-án Sajóvamoson tartott őszi rendes közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Jelen vannak:

Szentmártony Dániel
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

elnöklete alatt:

Lőkös Sándor
Dr. Komjáthy Aladár
Gyűlvészi István
Szigethy Ferenc
lelkészi tanácsbírák

Bónis Aladár
Szathmáry Király Pál
világi tanácsbírák

Harsányi Géza, e. m. ügyész

Tóth János, lelkészi főjegyző
Veress Károly, lelkészi jegyző
Bodnár Zoltán, világi jegyző
Mocsáry Pál, tb. világi jegyző

Lelkészek: *Almássy Bertalan, Almássy Lajos, Bartha Gyula, Bencs Lajos, Bertha István, Bodnár László, Cserhádi Zoltán, Demeter Bertalan, Felméry Albert, Fülöp Sándor, Horváth Imre, Igaz József, Kocsis Béla, Kocsis Jenő, Kovács Béla, Kövér Pál, Körössy István, Kutas Imre, Lenkey Gyula, Máthé Zoltán, Molnár Béla, Molnár Pál, Nagy Lajos, Dr. Nemes Andor, Osváth Zoltán, Salamon Gyula, Sápy Dezső, Simon Ernő, Tusay János, Várady József.*

Tanítóképviselek: *Gööz Pál, Urbán József.*

Segédlelkészek: *Fehér Zoltán, Ignác István, Józsa István, Kazay József, Németh József, Orbán József.*

Ezeken kívül tanítók és több érdeklődők.

1. A sajjóvámosi egyház templomában — hol a közgyűlés is tartatott — előbb hálát adtunk gondviselő Istenünknek, mely alkalommal *Kocsis Béla*, nagyvisnyói lelkész olvasott bibliát és mondott imádságot.

2. A közgyűlési tagok számbavétele alkalmával távolmaradásukat — részint betegségükre, részint elfoglaltságukra hivatkozva — bejelentették: *Hubay Mihály*, *Svingor Jenő*, lelkészi-, *Fekete Pál*, *Szepessy Gyula*, világi tanácsbírák, *Baczó Balázs*, *Bálint János*, *Csiky József*, *Pozsga József*, *Szabó Lajos*, *Varga Imre*, lelkészek.

Távolléttük igazoltatott.

Elmaradásukat nem igazolták: *Keresztury József*, *Lengyel Gyula* és *Zeley László*, lelkészek.

3. *Zsóry György*, e. m. gondnok a gyűlést a következő beszéddel nyitja meg:

Nagytszeteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egész ismert vajudó világon nemesak avatatlan, de egyenesen romlott kezek döngetik a hit és erkölcsnek békés, nyugalmas testi- és lelki-biztonságot védő bástyáit. A gondolkozó s jobbérzésű emberek lelkét gyötrő aggodalmak szorongatják: hová vezet ez a féktelen Istentagadó anarchia, mely nagy világrészekre, ugyszólván az egész földtekére kiterjeszti mérgezett csápjait, hogy rombadöntsön mindent, amit a keresztyénség két ezredéven át az emberszeretet, kultura és léleknemesítés terén hirdetett, alkotott és megtartott?

A hitetlenségnek, Istentagadásnak lezüllött harcosai nemesak a katolikusság, hanem az egész keresztyénség ellen indították meg irtó háborujukat.

Ebben a hadjáratban a keresztyén világnézet csak akkor fog diadalt aratni, ha a védelem az összes keresztyén egyházak egymást megértő, segítő támogató, visszavonásmentes egyesített erejére támaszkodhatik.

A veszedelem fenyegető jelleget kezd ölteni. Legyen vége tehát a felekezeti versengésnek! Nem katolikus, nem protestáns érdekről, hanem az egész keresztyén felfogás érdekeinek védelméről van szó.

A keresztre feszített Krisztust megtagadó, 18 évvel ezelőtt Oroszországban fellépett, ma spanyol földön tobzódó bolsevizmus ellen, — mely nyugtalanítja az egész világ polgári társadalmát s amiből rövid izelítő, sajnos nekünk — e miatt — árva magya-

roknak is jutott osztályrészül — sorompóba kell lépni nemcsak a polgári társadalmat védő politikának, de elsősorban — és legfőképen — a keresztyén egyházaknak.

Aggódó lélekkel állapítom meg, hogy a létszükségletünket képező ez a felekezeti béke és egyetértés ebben a mi — megcsonkítottságában is édes — kicsiny magyar hazánkban sincs teljesen megvalósulva. Minden egyházi összejövetelen hangos szó hirdeti ennek szükségét s a helyzet mégis az, hogy nincs rendben ennek a kívánatos békének az ügye.

Hogy aztán ezért a felelősség kit, vagy kiket terhel, azt most vitatni nem akarom; megmásíthatatlan meggyőződésem, hogy egyik legfőbb oka a gyermekek vallására való megegyezésről szóló országos törvényünkben rejlik, melyet aztán a helyenkint hatalmasabb, anyagiakban erősebb felekezet ordináriusai a szabadabb szellemű gyengébbel szemben, sokszor a családi békét veszélyeztető és a családalapítási lehetőségeket is kizáró, vagy megnehezítő, egyrészt agresszív, másrészt negatív módon és eszközökkel kihasználnak, ami aztán nem egymás szeretetére, megbecsülésére, hanem gyűlölködésre vezet. Minden alkotmányos eszközzel törekedni kell tehát ennek az ütközőpontnak a hatályon kívül helyezésére.

Az elmúlt év munkájának záróköve a jövőnek alapozása, irányítása mai rendes egyházmegyei közgyűlésünknek a feladata s ennek a feladatnak betöltésénél — hiszem, hogy — a közgyűlés alkotó tagjainak böles belátása meg fogja találni azokat az eszközöket, tónust és módozatokat, melyek eredményes munkára, sikerre vezetnek.

Bizom ebben, mert — bár még nem egészen rendezettek, de — az anyagi ügyek sem annyira nyugtalanítók egyházközségeinkben, mint pár évvel ezelőtt is voltak, egyházmegyénk pedig — büszkén vallhatjuk — anyagilag is vezet a kerületben; valláserkölesi téren is — néhány csekély kivételtől eltekintve — jóleső haladást észlelhetünk, a szellemi életben pedig lekipásztoraink egyrésze — esperesünk böles vezetése és irányítása mellett — figyelmet érdemlő, sokoldalú s mindig a hitéletet erősítő munkát végez.

Legyen szabad ezalkalommal rámutatnom arra is, hogy tulsok az egyházi bírósági ügyek száma. Ha érdekelt lelkészeinket és tanítóinkat, de a hívők seregét is áthatja majd egymás megbecsülése, az egymás iránti szeretet, a Krisztus parancsa

szerint való buzgólkodás és a rideg önzést felváltja az áldozatos engedékenység, — de legkülönösebben a felelősségteljes, szigorú kötelességérzet — mindig kisebb-kisebb lesz a surlódási felület s a kebelbeli villongásokat a boldogító békesség nyugalma fogja féléváltani.

Nagytisztelätü elnöktársam, az esperes ur évi jelentésében a megszokott gondossággal és részletességgel ismerteti közgyűlésünkön az elmúlt esztendő eseményeit, történetét, az egyházmegye szellemi- és anyagi helyzetét, mindazonáltal valóságos lelki szükségét érzem annak, hogy két nagy halottunkról én is megemlékezzem:

Ez év január havának 28-ik napján teljesen váratlanul elszólította az ég sorainkból egyik kedves munkatársunkat, egyházmegyénk tanácsbíráját, *bárczai Bárczay Lászlót*.

Ha a gyászjelentések szokott az a kifejezése „visszaadta nemes lelkét teremtőjének“ valakire ráillik, úgy ő bizonyára azok közül való volt. A puritán, egyeneslelkű, minden cselekvésében, szavában meggondolt, ítéleteiben csak lelkiismeretének engedelmeskedett, független, jóérzésű és jóindulatú, egyházáért buzgón munkálkodó, áldozatkész, hazáját szerető, családjának élő, igazi, tősgyökeres magyar urnak volt a típusa.

Villámcsapásként hatott hirtelen elmulásának híre s még most is megremeg ajkamon a szó, mikor az ő haláláról megemlékezem.

Nagy, igen nagy űrt hagyott maga után!

Élete nyitott könyv volt, csendes az elmulása!

Emléke méltó rá, hogy jegyzőkönyvünkben is megörökítsük és fájdalmas részvétét az egyházmegye közgyűlése gyászoló családjánál írásban is kifejezésre juttassa.

Hosszas, kínos szenvedés után, — amit azonban a nagy lelkek mártirtürelmével viselt el — ez év augusztus 25-én szenderült jobblétre főtisztelätü és nagyméltóságú *Dr. Baltazár Dezső*, tiszántuli ref. püspök, az országos zsinat és konvent lelkészi elnöke, az országos református lelkész-egyesület megalapítója.

Mint mikor egy évszázados tölgyet a pusztító orkán az anyaföldből tövestől kicsavar, úgy éreztük az ő kidőltét. A magyar közéletnek harcos egyénisége, egyházának kimagasló vezére volt. Elvekért harcolt s izzó magyar lelkében a hit, a tudomány és a meggyőződés fél évszázadon át vívták csatáikat

a magyar földért, a magyar kálvinista egyházért azzal a rettenthetlen bátorsággal, melyet kishitűség és félelem nem zavartak meg soha.

A vergődő nyomorult emberiségért küzdött egy életen keresztül önzetlenül fűtötte a lelkesedés a magyar kálvinista eszmények után embertársainak szeretete és a rájuk való segítség olthatatlan vágya.

Becsülettel és nemesen élt és halt; sok árva és özvegy könnyét szoritotta fel a sok, vaskövetkezetességgel s rendíthetetlen bizalmával felépített intézmény.

Emlékezte áldott lesz, míg kálvinista magyar él e földön!

Tüzzön a mi közgyűlésünk is egy szerény emlékvirágot nemrég hantolt sirja felé a prófétalelkű nagy magyar püspök emlékének jegyzőkönyvünkben való megörökítésével.

Temetésén nem vehettem részt; Tátralomnieről íntéztem kondoleáló táviratot a tiszántuli egyházkerület főgondnokához.

Mindkettőjük emléke termékenyítse meg újabb egyhazi nemzedékünk lelkét az általuk képviselt eszményekkel s ez lesz a rájuk való emlékezésnek maradáno értékes gyümölcse!!

Nagy gyásza van az egész magyar népnek és a megcsontított hivatalos magyar államnak.

Legelső funkcionáriusát, *vitéz jákfai Gömbös Gyulát*, Magyarország miniszterelnökét október 10-én temeti el.

Az idegenben — hosszas szenvedés után — jobblétre szenderült miniszterelnök ur nehéz időkben vette erős kezébe a magyarok sok vihart átélő hajójának kormánykerekeit és sikerült neki a már-már elcsügedt nemzetbe hitet, bizakodást önteni s négy éves kormányzása alatt fenntartotta ebben a maroknyi hazában a nyugalmat, biztonságot s különösen a revízió kérdésének a kormány hivatalos programjába lett felvételével új erőt, reménységet ébreszteni forrón szeretett magyar népe lelkébe.

Izzó hazaszeretettel, hivatottságának átérzésével, a magyarság történelmi rendeltetésében vetett rendíthetetlen bizalmával, lankadást nem ismert köteleességérzetével, jószándékainak tisztaságával, — amit még ellenfelei sem vonhattak s nem voltak soha kétségbe — az egész nemzet elismerését, tiszteletét, szeretetét érdemelte ki.

Hitében erős, cselekvéseiben öntudatos, szolgálatában tett-erős, népe javáért és jövőjeért becsületesen dolgozó nagy magyar volt, kinek emléke a magyar fajta millióinak lelkében élni fog.

Nehéz időben hagyott itt bennünket. — Két világnézet ütközéspontján áll a világ, benne mi, oktalanul meggyötört, legyengített magyarok a mélységesen átérzett veszteség feletti őszinte részvétünk közepette és azzal az olthatatlan reménységgel, hogy Kormányzó urunk Ő főméltóságának bölcsessége az új kormány kinevezésével meg fogja találni a kivezető utat, mely a Gömbös Gyula elhunytával támadt ürből a szebb, boldogabb jövőt mutatja meg s az elköltözött miniszterelnök ideáljának, Nagy-Magyarország feltámadásának megvalósítását szolgálja.

Az emlékezésektől meghatottan lelkem egész melegével üdvözlöm közgyűlésünk alkotó tagjait, az esperet urat, a tanácsbírákat, tisztviselőinket, a lelkész és tanító urakat, az egyházközségek küldötteit, az érdeklődő közönséget s mai napra egybehívott rendes évi közgyűlésünket nagytiszteletű Elnöktársam nevében is megnyitom.

A tartalmas és nagy hatást keltő beszéd teljes egészében jegyzőkönyvünkbe vétetik. Ennek alapján

a) az őszinte kegyelet hangján emlékszik meg közgyűlés *Bárczay László*, világi tanácsbíró elhunytáról, kinek nemes egyénisége el nem feledett emlék gyanánt fog élni közöttünk;

b) *Gömbös Gyula*, Magyarország ravatalon fekvő miniszterelnökének temetése napján a harangok meghuzását minden gyülekezésben elrendeli.

4. *Szentmártony Dániel*, esperes felolvassa következő évi jelentését:

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt előterjeszteném a szoros értelemben vett esperesi jelentésemet s feltárnám azt a képet, mely egyházmegyénk egy évi beléletének fontosabb mozzanatait van hivatva visszatükrözni, legyen szabad rámutatnom azokra az aggasztó jelenségekre, amelyek úgy magyar hazánk sorsa, mint anyaszentegyházunk jövője szempontjából komoly aggodalommal tölthetnek el bennünket,

Mert vajjon ki ne látná és ki ne érezné szorongó szívvél közülünk, hogy vérző sebekből borítva, lázas nagy betegként vergődik és nyög a vén Európa s egyre súlyosabb megpróbáltatások, anyagi és lelki rázkódtatások előtt áll az egész emberi-

ség? A krisztusi tanok alapján két évezreden át felépített erkölcsi világrend ádáz ellenségei — hovatovább vérszemet kapva, — immár nyílt hadat indítottak az Istenség fogalma, a hazaszereget eszménye, a házasság szentsége s a vallásos hit fundamentumán alapult társadalmi és államrend ellen, hogy ezek megdöntésével urrá tegyék a vak gyűlöletet a világ felett. Ki ne látná megdöbbenve közülünk, hogy a legműveltebb államokban is mint terjednek fertőző betegségek gyanánt a vallás és egyházellenes tanok s mint ejtik foglyul egész tömegek lelkét a felforgató törekvések?

Egy megrendítő nagy drámának vagyunk szemlélői a világ színpadán, melynek minden jelenete amellett bizonyít, hogy az emberi romlottság és bűn kelt most végzetes harcra minden ellen, ami a földi világunkban az Istennek tetsző keresztyén élet szempontjából szépnek és jónak nevezhető. A dráma romboló hatását nagy tetszéssel látja a szélsőséges és felelőtlen tábor. Minket azonban, kik az isteni világrendbe való beilleszkedésnek s Istentől nyert hivatásunknak komoly átérzői vagyunk, egyre jobban megdöbbsent a veszedelmes színjáték, mert hisszük és valljuk, hogy annak szerzője és rendezője maga a Sátán, akinek egyetlen célja az, hogy a jó utról letéritse s a kárhozat örvényébe taszítsa az Istentől elszakadt embert. Nekünk megfejthetlen talány az, hogy a most lejátszódó s megrázó jelenetekben bővölködő nagy drámának hátterét és szörnyű következményeit miért nem látják be éppen azok, akik mint népvezetők, államférfiak s mint nagy erkölcsi erők reprezentánsai elsősorban volnának hivatva a nemzetek közti válaszfalak lerombolására s a világbéke megteremtésére. Miért nem döbbennek rá arra a nagy igazságra, hogy egy újabb világkatasztrófát csak úgy lehet megelőzni, ha a tanácskozás termében Krisztust ültetik a főhelyre s az ő lelkétől áthatva igyekeznek a nemzetek lelkéből kiirtani a gyűlölködést és bizalmatlanságot?

Annyi bizonyos, hogy a felforgató eszmék és áramlatok elleni védekezés első frontjában az egyházak megmentésének s a lelki betegségek meggyógyításának feladata áll. E kötelesség alól egyik egyház sem képezhet kivételt, mert a támadás veszélye egyformán fenyegeti az összes egyházakat. Nyilvánvaló tehát, hogy a védekezésnek is összefogónak s egységesnek kellene lenni. Dehát kérdem: egységes-e valóban? Megvan-e a kellő megértés és összefogás a keresztyén egyházak és fele-

kezetek között avégből, hogy vállvetett erővel igyekezzenek megtörni a Sátán hatalmát? Nem éppen a nagyfoku széthuzás, elszigeteltség, sőt mondhatni engesztelhetetlen gyűlölködés-e az oka jórészt annak a veszedelmes korszellemnek, mely legelső cél gyanánt a templomok lerombolását, a vallástanitás megszüntetését s a lelkipásztorek lemészárlását írta fel zászlájára? Valóban itt volna az ideje annak, hogy a nemzeteket megelőzve s azoknak mintegy megszégyenítésére valamennyi felekezet testvéri békejobbot nyújtana egymásnak. Itt volna az ideje annak, hogy az oly sok család belső békéjét veszélyeztető reverzálisok kicsikarása helyett a nagy apostol emez intése hatná át és melegitené egymáshoz a különböző valláson levőket: „Kövessétek mindenki irányában a békességet, amely nélkül senki sem látja meg az Urat“ (Zsid. 12. r. 14. v.).

Nt. Egyházmegyei Közgyűlés! Bár az idők gonoszak, bár megcsontított hazánk bizonytalan sorsa mellett — reánk, protestánsokra nézve — a felekezeti közti helyzetünk is egyre elszomorítóbb, ennek dacára sem szabad feladnunk az isteni örök igazság győzelmében vetett hitünket s egy pillanatra sem szabad felednünk történelmi hivatásunkat, mely a nemzet nagy családjában reánk várakozik. A hit és hitetlenség, a szervező és bomlasztó erők jelenbeni harca és küzdelme, mely egyházunk falain belül is aggasztóan érezteti romboló hatását, kell, hogy éber figyelemre, fokozott munkára s a hittestvéri szeretet ápolására serkentsen édes mindnyájunkat, akiket anyaszentegyházunk szolgálatára s Isten országának terjesztésére hívott el az Isten kegyelme!

Áttérve egyházmegyénk beléletére, elsőben is a lelki dolgokra kívánok kiterjeszkedni. — Istennek hála — úgy a beteresztett egyházlátogatási jegyzőkönyvek, mint a saját közvetlen impresszióim alapján is elmondhatom, hogy egyházmegyénk gyülekezeteiben még eléggé megnyugtató a hitélet. A templomba járók, urvaországával élők s az egyházi célokra adakozók száma a legtöbb helyütt emelkedő tendenciát mutat, ami kétségtelen bizonyossága annak, hogy lelkészi karunk általában véve hivatása magaslatán áll s a sok ellenséges körülmény és megélhetési gond közepette is teljesíti kötelességét. A belmisszió körébe tartozó munkák, u. m. a vallásos esték, biblia órák tartása, ifjusági egyesületek vezetése, vasárnapi iskolások, konfirmandusok oktatása, betegek látogatása és szegények gondozása terén is örvendetes haladás észlelhető, ami szintén a lelkészek céldudatos fáradozásának az eredménye.

Ki kell itt emelnem azt a nagyobbarányu s értékes munkásságot is, mit egyházmegyénk több kiváló lelkésze az egyházi irodalom terén kifejt. Hiszen szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy a Sárospataki Ref. Lapok hasábjain megjelenő komoly cikkek jórésze a mi lelkészeink tollából kerül ki. Ez az irodalmi tevékenység nagyban növeli egyházmegyénk szellemi nivóját befelé és kifelé egyaránt

A belmissziói munkákkal kapcsolatban nagy lelki örömmel számolhatok be arról a jólsikerült egyházmegyei konferenciáról, melyet a múlt tél folyamán tartottunk a református nők és papnék számára a sajoszentpéteri egyházban. Istentől áldott kedves órák voltak azok, miket a zsufolásig megtelt sajoszentpéteri öreg templomban eltöltöttünk s azzal a jóleső érzéssel távoztunk el onnan, hogy Istennek tetsző jó dolog volt az a lelki hatásokban gazdag egybegyülekezésünk.

Ugyanilyen értelemben szólhatok a nyár elején tartott s már szinte rendszeressé vált tapolcai egyházkerületi konferenciáról, amelyen egyházmegyénk gyülekezetei is igen szép számban voltak képviselve. Mint a testi gyógyulás után vágyódó betegek, egyre tömegesebben keresik fel azt a természeti szépségekkel is gazdagon megáldott gyógyhelyet, úgy növekszik — Istennek legyen hála — évről-évre azoknak a száma, kik az ige forrásai után szomjuhozó szívvel a lelkük számára keresnek ott felüdülést.

Egy dolog van, ami a lelkészi karunk részéről kifogásolható és pedig az u. n. körü értekezletek elmulasztása. Jóllehet egyházhatósági rendelet van arra nézve, hogy ezek az összejövetelek mindenik körzetben megtartassanak, de mint a belmissziói előadó jelentéséből is kitűnik, csupán a sajóvamosi körzet lelképásztorai tettek eleget a rendelkezésnek. Az egymás hite által való épülés, de meg a lelki közösség és kartársi szolidaritás szempontjából is felettébb kívánatos lenne e téren is az általános megmozdulás, ami az egyes gyülekezetekben is — éppen a velük való lelki egybekapcsolódás folytán — nagyban éreztetné jótékony hatását. Éppen azért szeretettel kérem lelkésztestvéreimet, hogy az egyetemes nagy cél érdekében való szolgálatoktól e tekintetben se vonják el magukat.

Az iskolai körlátogatók s a tanügyi bizottsági elnök ur jelentése szerint egyházmegyei tanítótestületünk is elismerésre méltó munkát végzett a múlt iskolai évben. 66 iskolánkból 28-ban kitűnő, 21-ben jeles, 16-ban jó s egyben elégséges volt

az eredmény. Elégtelen iskolánk egy sem volt. E szép sikerért illesse elismerésünk derék tanítóinkat, kik szívükön viselve a népnevelés szent ügyét, tőlük telhető hűséggel fáradoznak egyházunk veteményes kertjében s a kor kívánalmainak megfelelő hasznos ismeretekkel és lelki kincsekkel igyekeznek gazdagítani az élet iskolájába kilépő generációt.

A királyi tanfelügyelő ur átirata alapján, de meg a lelkem szerint is különös elismeréssel adózom itt a közgyűlés színe előtt *Gődz Pál*, tanítóegyleti elnök urnak azért a nagy pedagógiai felkészültségért, pontosság és rendszeretért, mellyel a vadnai ref. iskola növendékeit oktatja s azért a kiváló tanítási és nevelési eredményért, mit iskolájában úgy a tanfelügyelő ur, mint az egyházmegyei küldöttség megállapított. Az ő népnevelői értéke s nagyszerű munkája nekünk is dicsekedésünk. Kívánom azért, hogy tanítótestületünk élén munkálkodjék még sokáig erőben, egészségben s az elért sikerekhez szerezzen minél több babért.

A lelkészi karban történt változásokról megemlékezve jelenthetem, hogy három egyházközségünkben és pedig a nagyvisnyói, sajkókápolnai és tardonai egyházakban történt lelkészválasztás, mégpedig mindhárom helyen meghívás útján s az egyháztagok példás egyetértésével. A halálozás folytán lekipásztor nélkül maradt nagyvisnyói és sajkókápolnai gyülekezet közül az előbbi *Kocsis Béla*, az utóbbi *Fülöp Sándor*, segédlelkészeket jegyezte el magának, a nyugdíjazás folytán megüresedett tardonai lelkészi állásra pedig *Kutas Imre*, segédlelkész választatott meg. A nevezett új lelkészeknek már beiktatása is megtörtént, beerősítésük pedig jelen gyűlésünkön fog megejtetni.

Örvendetes eseményként említhetem meg, hogy a folyó hó 10-én tartott egyházkerületi bírósági ülés *Gönczi Miklós*, martonyi-i és *Simon Ernő*, szőlőszárdói lelkészeket áthelyezésre ítélte s az egyházkerületi elnökség a nevezett lelkészek állás-cseréjét rendeletileg kimondotta. Két gyülekezet belbékéjének a helyreállítása s két lekipásztor jobb jövőjének a biztosítása tette indokolttá az egyházkerületi elnökség bölcs intézkedését.

Az egyházmegyénkben működő kilenc segédlelkész szolgálati beosztása ezidőszereint a következő: Borsodon szolgál: *Németh József*, Disznóshorváton: *Varga Péter*, Ózdon: *Ignác István* és *Szabó István*, Rudabányán: *Soltész Kálmán*, Sajóecsegen: *Kazay József*, Sajószentpéteren: *Soltész Pál*, Szendrő-

ben: *Józsa István*, Berentén és a hozzácsatolt szórványokban: *Orbán József*.

Dicsérettel kell megemlékeznem az ózdi missziói egzház azon áldozatkészségéről, mellyel egy másod segédlelkészi állást szervezett a saját költségén. Egyben örömmel jelenthetem, hogy a missziói segédlelkészi állásunkba általam beosztott Orbán József szeptember 1-től kezdődőleg megkezdte működését s ugy külföldi tanulmányai, mint eddigi szolgálata alapján is jó reménységgel lehetünk aziránt, hogy ez ifju testvérünk a tágabb munkamezőn is meg fog felelni a beléje helyezett bizalomnak.

Uj tanítókul megválasztattak; Szalonnára: *Jávorkay József*, Sajóecsegre: *Skultéthy Andor*, Sajóvelezdre: *Héczey Bertalan*, Parasznyára: *Kiss Etelka*, Szentjakabra: *U. Nagy Lajos*, Meszesre: *Demeter Barna*, Disznóshorvátba: *Nagy Károly*, tanítók Bemutatott okmányaik alapján beerősítésüket s esküjük kivételét tisztelettel véleményezem.

Az anyagiakra áttérve, jólesik megemlitenem, hogy az országos nyugdíjintézettel szemben fennálló tartozásunk arányszáma 14·7%-kal javult az elmúlt esztendőben. A jobb arányszámunk dacára is nyomatékosan felhivom e helyről is lelkipásztor testvéreimet, hogy ugy a maguk részéről, mint egyházközségeik részéről is minden tőlük telhető módon igyekezzenek befizetni a nyugdíjjáruélékokat, nem feledvén el, hogy a nyugalombavonult lelkésztársainkon kívül, a jelenben mintegy 518 lelkészözvegy és közel 200 lelkészárva megélhetéséről kell gondoskodnia nyugdíjintézetünknek s e nagy és nehéz feladatának csak az esetben tud — a legszerényebb keretek között is — megfelelni, ha a nyugdíjintézet tagjai fizetési kötelezettségüknek eleget tesznek,

A közalapi hátralékok tekintetében is javult a helyzetünk az előző évekhez képest s a kerületünkhöz tartozó öt egyházmegye között ma már nekünk van a legkevesebb közalapi tarozásunk.

Örömmel jelenthetem, hogy a boldvai egyháznak 5000 P közalapi kölesön utaltatott ki, melyből rendezte tartozását, sőt a *Lovász Lenke*, másodtanítónő 2000 P fizetshátralékát is kiegyenlítette. A szendrőládi egyház pedig 600 P-nek megfelelő tőkekamat segélyben részesül s így ez egyháznak zilált anyagi helyzete is kedvezően megváltozott és reménység van arra, hogyha évek multán is, dé letörleszti tetemes adósságát. Köz-

alapi egyszersmindenkori segélyt öt egyház kapott és pedig: Barcika 400, Bánhorvát 200, Hangács 200, Hegymeg 400, Vadna 200 P-t.

Mindezek a tények amellet bizonyitanak, hogy az anyagi dolgok rendezésére különös gondot fordítunk. Egyházmegyei pénztárunkról is elmondhatom, hogy annak, valamint a nyugdíjintézeti és közalapi pénztárunknak a kezelése *Lőkös Sándor*, dékán ur személyében nagyon jó kezekbe van letéve.

Az egyházmegyei számonkérő szék határozata alapján valamennyi egyházközségünkbe bevezettük, még pedig nagyon előnyös áron az általunk gondosan megszerkesztett egyháztagsági könyvecskéket, ami lényeges ujitást jelent az egységes adózás szempontjából. További fontos teendő e téren az Egyetemes Konvent által kötelezőleg elrendelt s a tiszántuli ref. egyházkerület debreceni könyvnyomda vállalatánál előállított egyházi közigazgatási nyomtatványok beszerzése. (Mult tavaszi konventi jegyzőkönyv 163. pont.) Legyen szabad e helyről is felhívnom az egyházak előjáróit, közelebről pedig lelkésztvéreimet, hogy a kérdéses nyomtatványokat már a folyó évi gondnoki számadások elkészítéséhez okvetlenül rendeljék meg.

Általánosságban elmondhatom, hogy egyházközségeink anyagi helyzete javuló félben van s az áldozatkézség is lényegesen több volt, mint az előző években. Örömmel jelezhetem, hogy a sárospataki kollégium falán elhelyezendő reliefekre több mint 100 P, az alsóborsodi jégkárosultak felsegélésére pedig idáig 1266 P küldetett be egyházmegyénk gyülekezeteinek áldozatkézségéből. Legszebben adakozott Balajt és Borsod.

Kötelességemnek tartom bejelenteni, hogy egyházmegyei levéltárunk rendezettnek éppenséggel nem mondható s itt lenne az ideje, hogy anyagi áldozatok árán is ott rendet teremtsünk, mert nagy utánjárással is szinte lehetetlenség egy-egy régebbi ügyirat előkeresése. Ugy látszik, hogy e tekintetben a helyzet más egyházmegyékben sem kedvezőbb. Erre enged következtetni az Egyetemes Konvent azon határozata, amely az egyházmegyei levéltárak rendezését egyetemlegesen előírja. (Mult tavaszi Konventi jegyzőkönyv 174. pont.)

Ugyancsak kívánatosnak tartanám, ha a jelen közgyűlésünk magáévá tenné azt a rendkívül fontos indítványt, amely a missziói jelentéssel kapcsolatban lesz előterjesztve, hogy t. i. az ujbóri urvaország mindenik egyházközségünkben okt. 31-én ejtelnék meg akkor is, ha az a nap nem vasárnapra

esik. Így ünnepelnők meg méltóképpen a reformáció emlék-ünnepét s az lenne a legszebb dokumentum amellet, hogy mi hithű protestánsok vagyunk.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Elnöktársam Őméltósága már meghatóan vázolta azt a nagy veszteséget, amely egyetemes egyházunkat a nagynevű püspök: *Dr. Baltazár Dezső*, egyházmegyénket pedig közelebbről a *Bárczay László*, világi tanácsbiránk elhunytával érte. Mindazáltal tisztemből folyó kötelességemnek tartom, de meg a lelkem is indít arra, hogy e két nagy halottunkról legalább egy párt-szerény sorban én is megemlékezzem.

Alig volt még egy-egy tudósabb, hitben szilárdabb, lelki kincsekben gazdagabb s az egyházkormányzásra hivatottabb püspöke s alig volt még melegebb szívű pártfogója s közös gondjainkat-bajainkat mélyebben átérző atyai barátja magyar kálvinista egyházunknak, mint *Dr. Baltazar Dezső*, akinek elhunyt feletti nagy bánatunkat a legtalálóbban így fejezhetjük ki az Irás szavaival: „Leesett a mi fejünknek koronája!” Sajnos a nagy halott temetésén komoly akadályoztatásom miatt nem jelenhettem meg, de felkérésemre egyházmegyénk képviselőjében megjelent *Gyűlvész István*, tanácsbíró, ki az illetékes helyen ki is fejezte osztatlan részvétünket

Nagyon érzékeny veszteség gyanánt könyvelhetjük el egyházmegyénk történetében a *Bárczay László*, világi tanácsbíró elhunytát is, aki hithűségével, gyöngéd lelkületével, pontos kötelességtudásával s tetteiben megmutatott áldozatos egyházszeretetével a világi papságnak a legszebb példáját ragyogtatta közöttünk. Kevés emberben láttam és láthattuk mindannyian, — akik közelebből iamertük — nemes egyéniségét, annyira megtestesülve az eszményi ember fogalmát, mint a boldogult nagy férfiban. S nem láttam még faluhelyen s egy egyszerű kálvinista templomban impozánsabb s az általános részvétet hivebben visszatükröző temetést, mint aminő volt a mi kedves Tanácsbíró s az én feledhetetlen Főgondnokom temetése.

A magam részéről is tisztelettel indítványozom, hogy mindkét halottunk emlékét örökítsük meg méltóképpen jegyzőkönyvünkben. Sőt az utóbbi gyászessel kapcsolatban legyen szabad azt is indítványoznom, hogy a *Bárczay László* iránti kegyeletünket fejezzük ki azzal is, hogy egyik derék fiát, aki — amint én ismerem — elhunyt édes Atyjának erényeit is örökölte, — lelkünkhöz ölelve — válasszuk meg egyházmegyénk tiszteletbeli jegyzőjének.

Lelkészi és tanítói karunkban nem történt elhalálozás. Azonban a sajocecegi lelkészcsaládban nagyon fájdalmas veszteséget okozott a kegyetlen halál, midőn hosszabb betegség után elragadta a szerető jó szülők szép tehetségű s nagy reményekre jogosító lagnagyobb fiát, élte tavaszán, 25 éves korában. Igaz részvéttel osztozunk *Lőkös Sándor* kedves testvérünk és szeretteinek gyászában s kérjük az egek Urát, hogy kárpótolja érzékeny veszteségüket három kedves fiuknak szerencsés felnevelésében.

E helyen is jelezni kívánom, hogy a borsodi egyházközség a közelmúltban *Dr. Jalsoviczky Zoltán*, pénzügyminiszteri tanácsost választotta meg főgondnokának, akinek már az ünnepélyes beiktatása is megtörtént. Mély vallásos lelkületű és erős hitű utódot nyertünk a Bárczay László örökébe, akinek működése elé a legszebb reményekkel tekinthetünk.

Lelkészi karunkból *Nagy Lajos*, tardonai lelkész, a tanítótestületből pedig *Gál György*, sajocecegi és *Fövenyessy Béla*, sajovelezi tanítók kérték nyugdíjazásukat s már el is távoztak a munkamezőről, amelyen az anyaszentegyház és népnevelés javára mindhárman hosszú időn át és lelkiismeretes hűséggel fáradoztak. Midőn elbocsátjuk őket a jól megérdemelt nyugalomba, Isten áldó kegyelmét kérjük hátralevő életükre.

Egyházmegyénk népmozgalmi adatai a következők:

Egyházmegyénk lélekszáma: 33.511.

Születések és keresztelesek száma	Reverzális történt	84
a) fiu 434	Ebből javunkra	55
b) leány 429	kárunkra	29
Összesen 863	Áttért hozzánk fi	20
Ebből törvényes 824	nő	36
törvénytelen 39	Összesen	56
Keresztelest nem maradt egy sem.	Kitért tőlünk fi	10
Halálozások száma	nő	9
a) fi 296	Összesen	19
b) nő 293	Ezek közül r. kath. lett	14
Összesen 589	ág. ev.	2
Házasságok száma 262	szektárius	3
Ebből tiszta pár 180	Konfirmáltak száma fi	338
vegyes pár 82	nő	371
Egyházi áldást nem kért 2 pár.	Összesen	709

Urvacsorával élt a hat alkalommal: 68.003.

Vagyoni ügyekre vonatkozó adatok:

Az összes egyházak bevétele volt	173.260 P 84 f
kiadása	159.939 P 09 f
Pénztári maradvány	13.321 P 75 f

Az összes egyházak vagyona leltár szerint értékelve:

1. Földekben	2,089.916 P 43 f
2. Épületekben	3,697.817 P 49 f
3. Tőkepénzekben és alapokban	38.968 P 28 f
4. Alapítványokban	2075 P 64 f
5. Ingóságokban	443.422 P 74 f
6. Hasznos jogokban	38.668 P 37 f
Összesen	6,310.868 P 95 f

Az egyházak terhe:

1. Törlesztéses kölcsön	45.829 P 00 f
2. Másnemű kölcsön	68.637 P 91 f
Összes teher	114.466 P 91 f

Levonva a terhet a vagyonértékből,
marad tiszta vagyon 6,196.402 P 04 f

Adakozások:

1. Isten dicsőségére	2560 P 04 f
2. Templomra	2981 P 69 f
3. Iskolára	319 P 50 f
4. Orgonára	2842 P 03 f
5. Jótékony célokra	405 P 64 f
Összesen	9108 P 90 f

Jótékonyságok:

1. Segélykérő egyházaknak	197 P 49 f
2. " intézményeknek	767 P 22 f
3. " egyeseknek	316 P 32 f
4. Másnemű jótékonyság	1037 P 55 f
Összesen	2318 P 58 f

Építkezések és javítások:

1. Templomra	5428 P 29 f
2. Iskolára	2485 P 08 f
Átvitel	8913 P 37 f

	Át hozat	8913 P 37 f
3. Lelkészlakra		11.793 P 47 f
4. Tanítói lakra		1552 P 35 f
5. Egyházi melléképületekre		246 P 83 f
6. Orgonára		2768 P 70 f
	Összesen	25.274 P 72 f

Mint örvendetes hirt jelezhetem, hogy egyházkerületünk szeretett főpásztor: *Farkas István*, püspök ur Őméltósága a jövő tavaszon generális vizitációs körutját folytatni fogja egyházmegyénk gyülekezeteiben. Készüljünk fel tehát illőképpen az illusztris vendég fogadására s tegyünk meg minden tőlünk telhető avégből, hogy Püspök urunk kellő rendet találjon és jól érezze magát gyülekezeteinkben.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Legyen szabad végül legalább röviden beszámolni egy év folyamán végzett esperesi működésemről. Iktató-könyvem tanúsága szerint 1685 aktát intéztem el a múlt évben tölem telhető pontossággal. Sajnos, évről-évre egyre több munkát s lelki-testi törődést igényel az egyházmegyei adminisztráció, ami kétség kívül annak tulajdonítható, hogy egyházközseinkben fokozatosan növekszik az orvoslandó bajok száma. Hat egyházban magam végeztem ez évben is a kanonika vizitációt és pedig: Szalonnán, Felsőnyáradon, Sajókazán, Bánfalván, Bánhorváton és Sajószentpéteren. Az utóbbi két egyházban Elnökségem Őméltósága is jelen volt s nagyban megkönnyítette munkámat szives közreműködésével. Rám nézve jóleső örömet, az illető egyházakra nézve pedig nagy megtiszteltetés jelentett az egyházmegyei Gondnok ur megjelenése. Az említett hat egyházban kívül lelkészválasztás, beiktatás, templom- és orgona-szentelés, továbbá más fontosabb teendők végett személyesen künn voltam a disznóshorváti, nyomári, hegymegi, martonyi-i, rakacszendi, sajóbábonyi, sajóecsegi, sajókápolnai, sajóvelezdi, tardonai és vadnai egyházakban és szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy itt is, ott is közmegnyugvásra oldottam meg feladatokat Isten segítségével. Mindenik kiszállásomnál azt tapasztaltam, hogy az esperesi tapintatos, avagy erélyes beavatkozásnak megvan a kellő eredménye olyan esetekben is, amikor az egyes lelkészek és presbitériumok minden fáradozása hiábvalónak bizonyul. Megnyugtató dolog ez arra nézve, hogy egyházunk tagjaiból nem halt még ki a felsőbbiség iránti tisztelet és engedelmesség.

Nagytisztelétű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Midőn három évvel ezelőtt — az általános tisztujítás idején — több oldalról felkértek engem, hogy legalább egy átmeneti időre vállaljam el az esperességet, engedtem a megtisztelő felkérésnek, mert biztam abban, hogy szeretett egyházmegyéim szolgálatában továbbra is velem lesz az Isten kegyelme. Bizodalom nem is szégyenült meg! Az Ur velem volt és a fáradságom munkamezőn többől-többről segített engem, erőltlen szolgálját. Az átmeneti idő immár letelt s elkötelezve érzem magamat arra, hogy a felelősségteljes esperesi tisztséget letegyem. Hálásan megköszönve azért az egyházmegyei közgyűlés minden egyes tagjának irántam tanusított s általam nagyrabecsült szeretetét és jóindulatát, az esperességről ezennel lemondok s tisztelettel kérem, hogy jelentésemet tudomásul venni, lemondásomat pedig elfogadni méltóztassék.

Alázatos szolgálja:

Szentmártony Dániel
esperes.

Az általános figyelemmel kísért esperesi jelentés befejeztével egyházmegyei közgyűlés meglepődéssel szerez tudomást esperesnek arról a szándékáról, hogy esperesi tisztségéről leköszön. *Bónis Aladár*, e. m. világi tanácsbíró az egyházmegye nevében e szándéka megváltoztatására kéri az esperest, biztosítván őt egyházmegyénk osztatlan bizalmáról és szeretetéről. Kéri, hogy e válságos időkben ne hagyja ott vezető helyét, hanem azzal a pontossággal, lelkiismeretességgel és hozzáértéssel, mellyel 3 év óta osztatlan bizalom mellett vezeti egyházmegyénk ügyeit, továbbra is irányítsa annak kormányát.

Esperes meghatva mond köszönetet az egyházmegyei közgyűlésnek iránta megnyilvánult ragaszkodásáért. Úgy gondolta, hogy e lemondás erkölcsi kötelessége volt, mert 3 évvel ezelőtt csak átmenetileg vállalta a tisztséget s most e vállalt idő letelt. Látva azonban az egyházmegye egyhangú bizalmát, mely iránta ily megkapó módon megnyilvánult, az előtt hálásan hajol meg s lemondását — a közgyűlés általános helyeslése mellett — visszavonja.

5. Az esperesi jelentés alapján:

a) Közgyűlésünk is osztozik abban a nagy gyászban, mely egész egyetemes egyházunkat a *Dr. Baltazár Dezső*

elhunytaival érte. Egy hatalmas tartó oszlop kidőltét látja halálában, kinek lelkipásztori, vezéri és egyéni értékei a szokott méreteket jóval meghaladók voltak s amelyeket ő egész életében az anyaszentegyházért folytatott munkájában, harcaiban, sikereiben és megújulásában maradék nélkül boldogan áldozott fel. Egyénisége tujnőtt korán és emléke — mint sokszinü szivárvány — beleivellik a magyar református anyaszentegyház történelmének örökké hullámzó folyamába. Vesztesége felett érzett fájalmunkat közgyűlés a tiszántuli egyházkerület elnökségének is kifejezni határozza.

b) *Bárczay Tibor*, borsodi földbirtokost, az elhunyt Bárczay László, világi tanácsbíró fiát, az apa iránti kegyelet és az utódnak az egyházi életünkbe való bekapcsolásaképen, tiszteletbeli világi aljegyzővé választja, ki a megtiszteltetést szívesen fogadja és az esküt leteszi.

c) Szívesen üdvözli a borsodi egyház ujonnan választott főgondnokát, *Jaloviczky Zoltán*, pénzügyminiszteri tanácsost, budapesti lakost, ki egyik egyházmegyénkbeli kis egyház felé nyilvánuló bizalmát és szeretetét nagyra értékelve, annak önzetlen és szolgálatkész munkásául vállalkozott. Hisszük, hogy benne ügyeinknek szélesebb körben is támogatóját találtuk meg.

d) A megüresedett világi tanácsbírói tisztség betöltésére a szavazás december 1-iki határidővel elrendeltetett.

e) Egyházmegyei közgyűlés az egyházmegye területén megszervezi a lelkészi köröket a következő beosztással: 1. Szilvásvár, Nagyvisnyó, Mályinka, Tardona, Dédes, Nekézseny; 2. Ózd, Sajóvelezd, Nagybarca, Bánhorvát, Bánfalva; 3. Vadna, Sajókaza, Sajóivánka, Barcika, Sajókazinc; 4. Varbó, Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva, Kondó; 5. Alacska, Berente, Sajókápolna, Sajószentpéter, Sajóbáony; 6. Sajóecseg, Sajóvamos, Boldva, Ziliz, Hangács; 7. Damak, Hegymeg, Lak, Szakácsi; 8. Edelény, Borsod, Balajt, Ládbesenyő, Szendrőlád; 9. Szendrő, Szalonna, Martonyi, Meszes, Rakacaszend; 10. Rudabánya, Disznóshorvát, Felsőnyárád, Felsőkelecsény. Felhivja közgyűlés az egyes körök lelkészeit, hogy a maguk

körében válasszák meg a kör elnökét, ki köteles gondoskodni arról, hogy évenként egyszer a gyülekezeti életre vonatkozó témák tárgyalásával értekezletet tartsanak s esetleg a lelkészértekezlet elé indítványt terjesszenek. Minden évben legalább két-két gyülekezetben hiterősítő összejövetel tartassék vallásos estély keretében s minden három évben presbiteri értekezlet. Nyáron pedig ifjusági összejövetei. A lelkészi körök elnökei a végzett tevékenységről az egyházmegyei belmissziói előadónak jelentést tartoznak tenni.

6. *Kocsis Béla*, lelkész a nagyvisnyói-, *Fülöp Sándor*, a sajkópápolnai-, *Kutas Imre*, a tardonai, *Demeter Bertalan*, a rakacaszendi-, *Simon Ernő*, a martonyi-i egyházak lelkészi állásaiba való beerősítésüket kérik.

Kocsis Béla, *Fülöp Sándor*, *Kutas Imre*, lelkészek szabályszerű választás útján, — *Demeter Bertalan* és *Simon Ernő*, lelkészek egyházhatósági jóváhagyás által eszközölt csere útján jutottak jelenlegi munkahelyeükre s így őket az e. m. közgyűlés állásukba azzal a jóreménységgel erősíti be, hogy tisztüket az Ur szolgálóihoz méltóan fogják betölteni.

7. *Józsa István*, jelenleg szendrői-, *Szabó István*, jelenleg ózdi-, *Fehér Zoltán*, jelenleg állásnélküli segédlelkészek, kik Sárospatakon végezték a theológiát, egyházmegyénkbe való bekebelezésüket kérik.

Nevezettek egyházmegyénk segédlelkészei közé bekebelezetnek.

8. *Szalánczi János*, disznóshorváti tanító a folyó évi július 22-én tartott presbiteri gyűlés jóváhagyó határozatával állást cserélt *Nagy Károly*, füzesgyarmati tanítóval. Az álláscseréhez a VKM. 80.548—1936. sz. rendeletével hozzájárul. A megkivánt iratok betérjesztése mellett kéri a presbitérium a csere egyházhatósági jóváhagyását és *Nagy Károly* beerősítését.

Egyházmegyei közgyűlés e tanítói álláscserét jóváhagyja, *Nagy Károly*, tanítót állásába beerősíti s tőle esküt vesz.

8—a) A meszesi egyháztanács a f. év szeptember 20-án tartott ülésében az eltávozott tanerő helyére ideiglenes segédtanítói minő-

ségben megválasztotta a f. tanévre *Demeter Barna*, okl. tanítót, kivel az alkalmazásra és a fizetésre nézve kölcsönös egyezségezen alapuló megállapodást kötött.

Közgyűlés a meszesi presbitérium beterjesztett intézkedését és az ideiglenesen alkalmazott tanerővel való fizetési megállapodást jóváhagyólag tudomásul veszi.

8—b) A tornaszentjakab-debrétei leányegyház ideiglenes tanerőként alkalmazta *U. Nagy Lajos*, kunmadarasi lakosu okl. tanítót.

Nevezett ideiglenes alkalmaztatásához közgyűlés jóváhagyását adja.

8—c) A sajóecsegi egyháztanács, mint iskolaszék *Skultéthy Andor*, a sajóvelezdi *Héczey Bertalan*, a szalonnai *Jávorkay József*, okl. tanítókat, a parasznyai *Kiss Etelka*, okl. tanítónőt — a f. iskolai évtől — segédtanítójává választotta.

Közgyűlés nevezett tanerőket megválasztott állásaikba beerősíti s tőlük hivatalos esküt vesz.

8—d) *Urbán József*, bántapolésányi tanítót, mint az egyházmegye megválasztott tanítóképviseelőjét

közgyűlés nevében esperes szeretettel köszönti.

9. A f. évi november hó 10-én tartandó őszi egyházkerületi gyűlésre egyházmegyei képviselőkül

Tóth János, lelkészi főjegyző, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Gyülvész István*, lelkészi-, *Bónis Aladár*, *Szathmáry Király Pál* és *Szepessy Gyula*, világi tanácsbírák küldetnek ki.

10. Az egyházmegyei tanácsot a következő évre

közgyűlés ekként alakítja meg: tagjai az elnökségen kívül lelkészi részről: *Lőkös Sándor*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Almássy Bertalan*, *Lenkey Gyula* és *Veress Károly*; világi részről: *Bónis Aladár*, *Szathmáry Király Pál* és *Szepessy Gyula*; tanítói részről: *Gööz Pál*; jegyzői: *Tóth János*, e. m. lelkészi- és *Dr. Horváth Zoltán*, e. m. világi főjegyzők.

10—a) Az egyházmegyei bizottsági tagok megbízatási ideje lejárván, — az egyházmegyei szabályzatnak megfelelően, az egyházmegyei tanács javaslata alapján —

közgyűlés a bizottságokat a következőleg alakítja meg:

I. Egyházmegyei számvevőszék.

Esperes, Gondnok. Tagjai: lelkészi részről: *Dr. Komjáthy Aladár, Gyülvész István*, világi részről: *Szathmáry Király Pál, Szepessy Gyula, Lökös Sándor*, e. m. pénztáros, jegyzője: *Harsányi Géza*, e. m. ügyész.

II. Egyházmegyei számonkérő szék.

Esperes, Gondnok. *Lökös Sándor*, e. m. dékán, *Harsányi Géza*, e. m. ügyész, *Hubay Mihály, Svingor Jenő, Dr. Komjáthy Aladár, Gyülvész István, Szigethy Ferenc*, tanácsbírák, mint egyházlátogatók, *Lenkey Gyula* és *Veress Károly*, e. m. számvevők; jegyzője: *Tóth János*, e. m. lelkészi főjegyző.

III. Közalapi- és lelkészi nyugdíjintézeti bizottság.

Esperes, Gondnok. Lelkészi részről: *Hubay Mihály, Gyülvész István*, világi részről: *Bónis Aladár, Dr. Ambrus István, Lökös Sándor*, e. m. nyugd. int. pénztáros; jegyzője: *Veress Károly*, e. m. lelkészi jegyző.

IV. Segélyosztó bizottság.

Esperes, Gondnok. Lelkészi részről: *Szigethy Ferenc*, világi részről: *Fekete Pál*; jegyzője: *Veress Károly*, e. m. lelkészi jegyző

V. Lelkészelölő bizottság.

Esperes elnöklete alatt rendes tagok lelkészi részről: *Lökös Sándor*, világi részről: *Bónis Aladár*; póttagok lelkészi részről: *Dr. Komjáthy Aladár*, világi részről: *Szepessy Gyula*; jegyzője: *Tóth János*, e. m. lelkészi főjegyző.

VI. Szavazatbontó bizottság.

Esperes, Gondnok. Lelkeszi részről: *Gyülvész István*, világi részről: *Szathmáry Király Pál*; jegyzője: *Tóth János*, e. m. lelkeszi főjegyző.

VII. Missziói bizottság.

Esperes, Gondnok. Lelkeszi részről: *Dr. Komjáthy Aladár*, *Gyülvész István*, világi részről: *Bónis Aladár*, *Dr. Horváth Zoltán*, tanítói részről: *Gööz Pál*; előadó: *Kövér Pál*.

VIII. Tanügyi bizottság.

Lelkeszi elnök: *Dr. Komjáthy Aladár*, világi elnök: *Szepessy Gyula*; tagok lelkeszi részről: *Veress Károly*, világi részről: *Dr. Ambrus István*; körlátogató lelkeszek részéről: *Kőrössy István*, *Kövér Pál*, *Bodnár László*, *Sápy Dezső*, *Várady József*; körlátogató tanítók részéről: *Gööz Pál*, *Urbán József*, *Varga Károly*, *Gööz Béla*, *Elek Pál*; jegyzője az esetenként kijelölt egyik tanítói tag.

11. Olvастatik a számonkérő szék f. év március 27-én, Miskolcon tartott ülésének következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Felsőborsodi Ref. Egyházmegye számonkérő székének 1936. március 27-én Miskolcon tartott ülésében.

Jelen vannak: *Szentmártony Dániel*, esperes és *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt: *Lőkös Sándor*, *Hubay Mihály*, *Svingor Jenő*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Gyülvész István*, *Szigethy Ferenc*, lelkeszi tanácsbírák; *Harsányi Géza*, e. m. ügyész, *Lenkey Gyula* és *Veress Károly*, e. m. számvevők és *Tóth János* e. m. főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

1. Esperes a számonkérő szék tagjainak üdvözlése és az ülés megnyitása után felhívja az egyházlátogatót végzett tanácsbírákat jelentéseik megtételére.

2. Szentmártony Dániel, esperes, Kövér Pál, belm. előadóval a felsőnyárádi, sajkózái, bánhorváti, bánfalvai, szalonnai

és sajoszentpéteri gyülekezeteket látogatta meg. A bánhorváti és sajoszentpéteri egyházak megvizsgálását Zsóry György, e. m. gondnokkal együtt végezték, kinek jelenléte nagyban fokozta a vizitáció ünnepélyes jellegét és jelentőségét.

Lőkös Sándor, tanácsbíró helyett Veress Károly, e. m. jegyző az edelényi, Hubay Mihály a sajoszentpéteri, Svingor Jenő a vadnai, Dr. Komjáthy Aladár a sajóvámosi, Gyülvész István a bánvölgyi, Szigethy Ferenc a szendrői járásban teljesített egyházlátogatói körutjukról tesznek jelentést.

Az egyházmegye gyülekezeteinek élete általánosságban megnyugtató képet nyújt. Bár több egyház nagyon roskadozik a régebben vállalt adósságok terhe alatt, Általában a nehéz gazdasági helyzet mindenütt érezteti hatását és torlaszként áll a nagyobb fejlődés és nyugodtabb haladás elé. Azonban a lelki élet terén ilyen viszonyok között is több irányban örvendetes fejlődés tapasztalható.

A részletek során a következő intézkedéseket foganatosította a számonkérő szék:

a) Sajókazán sok az egyházi földeket bérlők hátraléka. E. m. ügyész jelenti, hogy az adósokkal szemben a szükséges intézkedéseket megtette. Tizenhét adós ellen az eljárást megindította, kettő ígéretet tett az aratás utáni fizetésre.

Ez esettel kapcsolatban a számonkérő szék felkéri az esperest, hogy körlevélben hívja fel az egyházak vezetőségének figyelmét arra, hogy az egyházi adóhátralékok és más egyházi jellegű tartozások beszedését aratás után azonnal szorgalmazzák. Minden egyházi adóhátralékokkal küzdő egyház presbitériuma köteles az őszi e. m. gyűlésre jelentést tenni arról, hogy milyen intézkedéseket foganatosított a beszedésre vonatkozólag. Kíváncsinos, hogy az esperes a beszedés módozataira nézve is utasítással szolgáljon az egyházaknak.

b) Sajóivánkán a tanítói lakás évek óta lakhatatlan állapotban van. Az egyház tanítója emiatt a nap egyrészét a gyülekezettől távol tölti, minden nap hazajárván szüleihez Putnokra.

E lehetetlen helyzet megszüntetése végett számonkérő szék a legszigorubbán utasítja az egyházat, hogy a tanítói lakást mielőbb használható állapotba hozza s ha szükség van rá, újat építsen. Ennek keresztülvitele végett, — ha nincs rá megfelelő anyagi ereje — minden lehető kövessen el az építéshez szükséges összeg előteremtésére. Az ez irányban tett intézkedéseiről feltétlenül jelentést tegyen az őszi egyházmegyei gyűléshez.

c) *Konyha Lajos*, volt abodi, jelenleg miskolei lakos, nyug. jegyző a templom renoválása alkalmával reá kivetett adójával még mindig hátralékban van.

Számonkérő szék az elnökséget kéri meg, hogy nevezettet hívja fel tartozása kifizetésére.

d) A boldvai presbitérium kéri, hogy két hivatalos kiszállás költségét, 30 P-t térítsen vissza az egyházmegyei pénztár az egyháznak.

E kérelem az e. m. számvevőszékhez tételik át.

e) A nekézsenyi egyház presbitériuma egy idő óta a presbiteri jegyzőkönyvek aláírását megtagadja.

Számonkérő szék utasítja az egyháztanács tagjait, hogy a jegyzőkönyveket fegyelmi felelősség terhe alatt kötelesek aláírni.

f) Szilvásváradon a lelkipásztornak nagy segítségére vannak a gyülekezet gondozásában *Király Lajos*, urad. mérnök és felesége, valamint *Nagy Ferenc dr.*, orvos.

Nevezett önkéntes gyülekezeti munkásoknak számonkérő szék őszinte köszönetét fejezi ki.

g) Szilvásvárad és néhány környékbeli református gyülekezetnek a születési és halálozási statisztikája szaporodás tekintetében elszomorító képet nyújt, úgy, hogy lehetetlen e tény mellett közönyösen elmenni.

Számonkérő szék a hozzáérkezett bizalmas jelentések alapján szükségét látja annak, hogy ez elnéptelenedési jelenségre az e. m. elnökség útján felhívja a vármegye alispánjának figyelmét, bizalmasan kérve őt, hogy a szükséges hatósági intézkedéseket tegye meg.

h) A bánfalvai községi iskolai tanító működését a várm. közig. bizottság nem találta megfelelőnek.

Számonkérő szék felhívja e tényre a bánfalvai lelkész figyelmét, mert bár nem saját iskolánkról van szó, de kívánatos, hogy a tiszta ref. lakosságú község iskolájában a lelkész ellenőrizze — amonyire csak teheti — a kifogásolt tanító működését.

i) A szakácsi-i egyház anyakönyveit az egyházlátogatóság nem találta rendben.

Lelkész utasítatik, hogy az anyakönyvi bejegyzésekre rendes anyakönyvi nyomtatványokat használjon és ilyenekre jegyezze be visszamenőleg is az adatokat.

k) Többévi egyházlátogatói jelentések kapcsán mind sürgetőbbé válik egyházmegyénkben egy missziói segédlelkészi állás megszervezése.

Az e kérdésben több irányban felmerült terv egyeztetése és megoldása végett egy bizottság küldetik ki, melynek tagjai az esperes elnöktele alatt: *Tóth János, Hubay Mihály, Dr. Komjáthy Aladár, Lenkey Gyula*, lelkészek.

l) Sok szórványainkra való tekintettel egyházmegyénkben még szükség volna állandó káplántartó helyekre.

Számonkérő szék tudatában annak az anyagi akadálynak, amely az új állandó káplántartó helyek megállapításának az útjában áll, javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy intézzon felterjesztést ez ügyben a főtiszt. egyházkerülethez, kérvén, hogyha nem tudja másképen megoldani a kérdést, szüntesse be a putnoki, keleméri és az aggteleki gyülekezetekben a segédlelkészi állást, amely helyeken legjobb tudomásunk szerint nincs szükség segédlelkészi állás fenntartására.

m) Több gyülekezet az alamizsna-pénzekkel hátralékban maradt.

Számonkérő szék utasítja minden gyülekezet lelkészét és különösképen gondnokát, hogy az alamizsna-pénzeket az egyházlátogatók kezeihez okvetlenül fizessék ki, mert ellenkező esetben őket terheli az anyagi felelősség. Ha pedig a lelkészek befizetendő járulékait az egyház gondnoka adja kölcsön a lelkészeknek, ez ideiglenes kölcsönt mielőbb fizessék vissza az egyház pénztárába.

3. Veress Károly és Lenkey Gyula, e. m. számvevők betérjesztik az egyes egyházak 1935. évi gondnoki számadásainak átvizsgálásáról szóló részletes munkálatukat.

Számonkérő szék a számvevők lelkiismeretes és szakszerű munkájáért köszönetét és elismerését fejezi ki. Megbizzá őket, hogy az általuk észlelt kifogásokat, hiányokat, — melyeket a számonkérő szék is magáévá tett — közöljék az illetékes gyülekezetek vezetőségével, hívják fel azokat a hiányok pótlására, illetőleg a kívánt rendelkezések 15 nap alatti történő elintézésére. Amennyiben pedig a presbitériumok e záros határidő alatt a kívánt rendelkezéseknek eleget nem tesznek, tegyenek jelentést az esperesnek, hogy az ilyenek ellen a megfelelő megtorló intézkedést folyamatba tehesse.

4. Egyházlátogatók elszámolnak és beszolgáltatják az egyházak részéről a kimutatás szerint befizetett közegyházi járulékokat.

Számonkérő szék a különböző címeken befolyt járulékok főösszegét; 5158 P 23 fillért az e. m. pénztárnoknak nyugta ellenében átad

Kmf.

Szentmártony Dániel
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

Tóth János

e. m. főjegyző, jegyzőkönyvvezető

Közgyűlés a számonkérő szék intézkedéseit tudomásul veszi és azokat helybenhagyja. A szórványok gondozása szempontjából szükséges új káplántartó helyül Sajóvelezdet és Szilvásvárado jelöli meg; ez ügyben felterjesztést intéz az egyházkerülethez, melyben rámutat arra a helyzetre, mely nagyon is indokoltá teszi egyházmegyénkben több munkaező beállítását és kérni fogja, hogyha másképen ez nem lehetséges, olyan helyekről vegye el a segédlelkészeket, ahol sem egyházi közérdek, sem a helyi viszonyok nem teszik szükségessé azok alkalmazását. Ilyen helyeknek ismeri Putnokot, hol 1581 lélekszámú gyülekezetben három munkaező van s így egy teljesen felesleges, Aggteleket és Kelemért, melyeknek 500—500 lélekszáma mellett valóságos luxus és teljesen indokolatlan a segédlelkész tartása.

12. Olvastatik az egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Készült Sajóecsegen 1936. évi március hó 28. napján, a Felsőborsodi Ref. Egyházmegye számvevőségének az e. m. pénztár megvizsgálása tárgyában tartott üléséről.

Jelen voltak az aluirottak:

A számvevőség felhívása folytán dékán rendelkezésre bocsátotta az e. m. számadás vagyoni állapotát feltüntető közigi pénztári főkönyvet, az egyes egyházak betétkövetelési könyvét, a vonatkozó kötvénykimutatást, eredeti kötelezvényeket, betétkönyveket, hadikölcsönkötvényeket, a pénztári főkönyv tételeire

vonatkozó kiadási és bevételi okmányokat, nyugtákat, amelyeknek tüzetes, tételenként való átvizsgálása után, az egyes pénztárak állományát a következő részletesen feltüntetett összegekben állapította meg:

I. Közigazgatási pénztár állománya 1935. dec. 31-én:

Bevétel	21.325 P 13 f
Kiadás	20.044 P 12 f
	<hr/>
Pénztári maradvány	1281 P 01 f

A pénztár állása:

Készpénz	1281 P 01 f
Kamatkozó tőkében	15.426 P 41 f
Kamathátralék	828 P 03 f
Nem kamatkozó követelés	419 P 16 f
	<hr/>
Összesen	17.954 P 61 f

amely összegből az idegen tőke (lelkészi, tanítói, egyházközségi és alapítványok) 4687 P 22 f

Tehát saját tőke összege 13.267 P 39 f

Számvevőség megállapítja, hogy a kötelezvényeken alapuló követelésekből 1749 P 04 f tőkében, kamatokban 956 P 75 f befolyt; utasítja számvevőszék dékánt, hogy a hátralékos kamatok pontos befizetése, — behajtása végett, — sőt azoknál, akik ismételt figyelmeztetés ellenére a kamatfizetést is elmulasztották, a tőkekövetelés behajtása is az egyházmegye útján szorgalmaztassék.

II. Egyesített kisebb alapok:

(Bárczay, Somossy, Szakall és iskolai könyvek)

a betétként kivett összeg tőkésített kamatokkal együtt 539 P 54 f.

III. Hadikölcsönkötvények

beváltására, kamatszelvevényeinek értékesítésére intézkedés — az előző években is kiemelt és fennforgó okokból — nem történt.

Számvevőszék a rendelkezésre álló fentebb kiemelt közigazgatási pénztári főkönyv, valamint a vonatkozó bevételi és kiadási okmányok adatai alapján tüzetes vizsgálat alá vonta az 1935. évi december hó 31-ig terjedő időre szóló számadásokat.

Ezek alapján megállapítást nyert, hogy a pénztár állomány a következő:

Bevétel- és kiadási tételek szerint 1281 P 01 fillért tett ki, mely összeget részben postatakarékpénztári folyószámlán elhelyezve, részben készpénzben a dékán felmutatott.

Számvevőszék megállapítja, hogy a felmutatott pénztári könyvek adatai rendellenességet, az okmányok alakilag és tartalmilag kifogást nem mutatnak.

Számvevőszék előtt dékán a vagyonmérleget ismertette:

Ezután javasolja, hogy:

1. Számadó dékánnak a felmentvény — a szokásos óvások fenntartása mellett — megadassék, neki működéseért elismerés nyilváníttassék.

2. Javasolja, hogy a kihelyezett kölcsönök után továbbra is $5\frac{1}{2}\%$ kamatláb mellett állapíttassék meg a kamafizetés, viszont a betétek után az egyházmegye 3% -os kamatot fizessen.

3. Javasolja, illetve utasítja dékánt, hogy *Bartha Gyula*, sajtóvánkai lelkészt terhelő tartozásokat illetőleg az adós által esetenként fizetett és e tartozásokra az egyházmegye pénztárába befolyó mindennemű összeg, elsősorban a nagyobb összegű tartozás (kamai) esedékessé váló évi, vagy negyedévi kamatainak kiegyenlítésére, úgy az ezután fennmaradó esetről-esetre befolyó maradványösszegek, a kisebb, 400 P tőketartozás kamatai és e tőke törlesztésére fordíttassanak.

4. Utasítja számvevőszék egyházmegyei ügyészt arra, hogy *Bodnár László*, sajtókazinci lelkészt hívja fel, mikép azon időponttól kezdődően, amikortól kezdve a sajtókazinci lelkészi állása után járó illetményeket élvezzi, az egyházközség lelkészi hivatalt illető szenterrágium jövedelmének 50% -át tőkésítés céljából és pedig a már eddig e címen felkezelt összegeket együttesen, a jövőben esedékessé váló összeget pedig ugyancsak 50% -ában az egyházmegye pénztárába haladéktalanul fizesse be.

5. Számvevőszék a boldvai egyházközség azon kérelmét, hogy az egyik tanítói állás megszüntetése tárgyában felmerült egyházmegyei kiküldöttek kiszállási költségeinek 30 P összege — mely az egyházmegye pénztárába az egyházközség által befizetett, — az egyházközségnek visszafizettessék, elutasítja, mert a felmerült költségek az egyházközség kérelmére és érdekében folyamatba tett eljárás során merültek fel; ekként e költségeket az egyházközségnek kell viselnie és nincs lehetőség arra, hogy e költségek az egyházmegye pénztárát terheljék.

6. A számvevőszék *Svingor Jenő*, radostyáni lelkész, egyházmegyei tanácsbírónak azon kérelmét, hogy utóbbi tisztségének gyakorlásából felmerült és székhelyétől a vasuti állomás eléréseig esetről-esetre származó fuvar költségek részére az egyházmegye pénztárából folyósíttassanak, teljesíthetőnek nem találja, mert az egyházmegyének nincs módjában az e kérdésben elfoglalt eddigi álláspontján — a kérelemnek megfelelően — változtatni.

7. A számvevőszék felhatalmazza az egyházmegye esperesét, hogy az egyházmegye területén élő összes egyházközségi tagokra vonatkozó közterhek kivetését és lerovását magába, egységes tagsági könyvecskét az egyházközségek részére megrendelje, azok beszerzési költségét az egyes egyházközségektől beszedethesse.

8. Számvevőszék azon költségvetést terjeszti a közgyűlés elé, mely szerint 6015 P összegű szükséglettel szemben 6311 P fedezet jelentkezik és ekként 296 P a remélhető pénztári maradvány összege.

A jegyzőkönyv felolvasatván, helybenhagyván, aláíratott.

Kmf.

Szentmártony Dániel
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

Dr. Komjáthy Aladár
e. m. tanácsbíró

Harsányi Géza
jegyzőkönyvvezető

Lökös Sándor
dékán

Gyűlvész István
e. m. tanácsbíró

Közgyűlésünk a számvevőszék előterjesztését tudomásul veszi; a dékán számára a felmentvényt — a szokásos fenntartás mellett — megadja és évi hűséges munkájáért elismerését és köszönetét nyilvánítja. A be-terjesztett javaslatokat elfogadja és azokat határozati erőre emeli.

13. Olvasatott az 1936. május 25-én tartott lelkészértekezlet jegyzőkönyve. A nagyszámmal résztvevő tagokon kívül megjelent *Farkas István*, püspök urunk is, ki értékes hozzászólásaival nagyban emelte a gyűlés színvonalát. Rajta kívül *Zsóry György*, e. m.-i gondnok, *Egerházy Lajos*, ORJÓ igazgató és *Illyés Bertalan*, püspöki titkár volt jelen mint vendég.

A gyűlésen *Igaz József* bibliát olvasott (Filip. 2:1—13), imádkozott. *Hubay Mihály* elnöki megnyitót mondott. *Szentmártony Dániel*, esperes egyház-közigazgatási kérdésekben nyújtott tájékoztatást és

utmutatást. *Egerházy Lajos* jogos kérelmeink ügyében a kormánynál történő további zörgetés szükségességére mutatott reá. *Veress Károly* „A stóla megváltás” problémájáról szólott. *Kőrössy István*: „Államsegély ügyünk”-et és az általa készített memorandum történetét ismertette. *Lenkey Gyula* a „Dijlevél csonkítás”-t ostorozta. *Lőkös Sándor*: „Az új lelkészi nyugdíjtörvény életbeléptetésének kérdése”-t fejtegette. *Dr. Komjáthy Aladár*: „A szabad kereszttyénség” történetével és az ellene való védekezés módjaival foglalkozott. *Svingor Jenő*: „A szabad egyház” és a kényszeregyháztagság problémáját világította meg. *Gyűlvészy István*: Sporgeonnak a lelkipásztorok számára megszívlelésre méltó gondolataiból sorakoztatott fel néhánynt. *Lőkös Sándor* pénztári számadását mutatta be. *Hubay Mihály* díjazandó pályatételeket olvasott fel (1 Teljes lelkészi munkaprogramm adventtől-adventig. 2. Urvacsorával egybekötött reformációi Istentiszteletre irandó predikáció, lekióval ellátva).

Egyházmegyei közgyűlésünkhöz a következő javaslatok terjesztettek fel:

1. Méltóztassék elfogadni, — elfogadás esetén az egyházkerületi gyűléshez felterjeszteni — a következő határozati javaslatunkat: „A felsőborsodi egyházmegyei lelkészértekezlet reménységgel lévén aziránt, hogy az új nyugdíjtörvény (IX. t.-c.) 4. §. 2. bekezdésében meghatározott hat évi kiméleti idő alatt a nyugdíjintézet olymértü tőkeszaporulathoz jut, hogy elteltével mind a nyugdíjas tagok, mind az özvegyek és árvák magasabb összegü ellátásban fognak részesülni, az új törvény életbeléptését óhajtja“.

2. Méltóztassék kötelezőleg elrendelni, hogy az összes egyházmegyei lelkészek az ORJÓ utján 1000 P-ös temetkezési biztosítást kössenek.

Közgyűlés az új nyugdíjtörvény életbeléptetésére vonatkozó indítványnt magáévá teszi s e határozatát az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

Az ORJÓ utján a lelkészek részéről kötendő 1000 P-ös temetkezési biztosításra nem kötelezi el az összes lelkészeket. E biztosításnak egyházmegyeileg való megkötése lehetőségeiről behatóbb tanulmányozást végezni s a kérdést minden oldalról megvilágítva javaslatot készíteni egy bizottságot küld ki közgyűlés, melynek tagjaivá: *Szentmártony Dániel*, esperest, *Veress Károlyt*, *Kövér Pált* és *Harsányi Géza*, e. m. ügyészt választja meg.

14. *Dr. Komjáthy Aladár*, e. m. tanügyi bizottsági elnök előterjeszti a következő jelentését:

Mielőtt áttérnék egyházmegyénk 1935—36. évi oktatásügyi helyzetének ismertetésére, néhány szóval reá kívánok mutatni arra, hogy a szórványokban élő ref. egyháztagok gyermekeinek vallásos oktatása után kutattam a tél folyamán és a különböző — társulati-, róm. kath.- és gör. kath. — iskolákban járó református gyermekek száma pontosan 25 volt, akik január közepéig még vallástant nem tanultak. Egy-két lelkipásztortól kaptam ígéretet arra vonatkozólag, hogy a mulasztást pótolni fogják, fájdalom azonban, hogy a legtöbb helyről még én kaptam szemrehányást a szórványokban élő, iskolába járó gyermekeink után kutató munkámért. Sőt tovább megyek, még olyan hely is volt, amelyik tudni sem akart a mulasztásról és hallgatással igyekezett a vallásitanítás munkáját magától elodáztatni. Az alábbi szórványokban voltak ref. vallású iskolaköteles gyermekek: Bosodszirák: 1, Herbolya-bányatelep: 12, Bóta: 4, Mucsony: 5 (gör. kath. isk.), Csekva: 2, Sajógalgóc: 2, Barakony: 3 ismétlőd. Összesen tehát 29. Ebből a számból a borsodsziráki 1 gyermek a zilizi ref. iskolába járt vallástanra, a bótai 4 gyermeknek a vallásitanítását a nyári vakációban Ózd látta el. Ugyancsak Ózd látta el egész iskolai éven át a csernelyi szórványban levő 4 iskolás gyermek vallásitanítását, mert 1933. óta hiába van minden évben a figyelmeztetés, a nagyvtsnyói egyház lelkipásztora nem óhajt tudomást venni erről az egyetlen szórványáról. Nagyon üdvös volna, ha a kötelességét elmulasztó lelkipásztorral szemben eljárna az egyházmegyei közgyűlés. Abból, hogy egy évben ennyi gyermek nem tanult vallástant, csak kár származik anyaszentegyházunkra nézve, mert tudomásom szerint ezek a gyermekek róm. kath. iskolában róm. kath. hittant tanultak, sőt nem egyet közülük már meg is béráltak. Ideje volna egyszer már rendet teremteni a szórványok labirintusában, szigorúan meghatározni, hogy a szórványok melyik egyházhoz tartoznak, mert a konventi névtár nagyon hibásan van összeállítva és azt is nagyon szigorúan kellene venni, hogy a szórványok gondoztassanak és a gyermekek tanulják hitünk igazságait.

Nyári körlátogatók voltak: *Várady József* és *Elek Pál* a nyárádi, *Salamon Gyula* és *Varga Károly* a szalonnai, *Bodnár László* és *Eperjessy Béla* a szendrői, *Kőrössy István* és *Harsányi János* a szilvásváradi, *Nagy Lajos* és *Gööz Pál* a sajoszentpéteri, *Kövér Pál* és *Gööz Béla* a vadnai, *Sápy Dezső* és *Urbán József* a sajóvamosi körben.

A nyári körlátogatók ugyanabban a körben voltak, ahol tavaly csak *Kőrössy István* és *Harsányi János* saját kérelmükre tettek

át a sajoszentpéteri körből a szilvásvárad körbe és az előbbi helyre Nagy Lajos és Gööz Pál mentek az iskolákat meglátogatni.

Az iskolalátogatókat minden esztendőben figyelmeztetem arra, hogy ne csak az egyházközség iskolájában ellenőrizzék a tanítást, hanem menjenek ki a szórványba is, de sajnos, minden felhívásom eredménytelen volt eddig. A vadnai kör látogatói jelentették, hogy szándékukban volt Herbolya és Királd-bányatelepeket meglátogatni, de valamilyen okból meghiusult a tervük. Ugy veszem észre, hogy a nyári körlátogatók sem térnek el a szokástól, új utakat nem tudnak törni maguknak, pedig anyaszentegyházunk minden egyes lelke nagyon értékes és nekünk lelkipásztoroknak és tanítóknak minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy testvéreinknek az egyházhoz való tartozandóságát előmozdítsuk és a hitközösséget erősítsük.

Az iskolalátogatóság által küldött jelentés általánosságban véve kedvező. A tanítók szeretettel forgolódnak az Ur kicsinyei között. Arról az egyházmegye tanítói kara nem tehet, hogy vannak gyöngye iskolák is, ahol bizony nagyon szomorú az eredmény. Ezekben a helyeken nem annyira a szorgalom hiányzik és nem is lehet lelkiismeretlennek nevezni a tanítói munkát, hanem inkább a tanítási készség nincsen meg a tanítóban. Nem sok a reményünk, hogy ezeknek az iskoláknak emelkedjék a színvonala mindaddig, amíg az iskoláknál nem lesz személyi változás. Tanítóink nagyrésze — Istennek legyen érte hála — ugy vallásos, mint hazafias irányban híven teljesíti a kötelességét. Természetesen sok helyen nagyon eltér az egyházi ellenőrzők és állami kiküldöttek véleménye az iskolák színvonalára vonatkozólag. Ennek az az egyedüli oka, hogy a nyári körlátogatók inkább az iskola valláserkölcsei állapotát tartják előbbvalónak, az állami ellenőrzés pedig a közismereti tárgyakat szorgalmazza.

Egy fájdalmas tényre jelentésemben rá kell mutatnom, amit inkább magánértésülsből tudok, hogy Barcikán a református elemi iskola tanulói közül többen átiratkoztak az állami iskolába és most az a veszély fenyegeti ott iskolánkat, hogy elsorvad.

Statisztikai adatok. Egyházmegyénk lélekszáma: 33.511. Az egyházközségek száma: 57, melyek 7 iskolalátogatói körbe vannak beosztva. Az 57 egyház közül 51 saját, vagyis ref. iskolát tart fenn és pedig 48 az összes tanköteleseket befogadó iskolát. Rudabánya, Disznóshorvát és Tardona a tanköteleseket csak részben befogadó iskolát tart fenn. 6 egyházközség pedig egyáltalán nem tart el iskolát: Szakácsi, Bánfalva, Dédes, Ózd, Susa és

Nyomár. Ez utóbbi helyen mozgalom indult a felekezeti iskola felállítására s a helyzet a nyomári gyülekezetben ma olyan, hogy a nemes terv közel van a megvalósuláshoz.

A mindennapi iskolák közül 45 hat osztályu, 1: Abod 5 osztályu, 2: Tornaszentjakab, Rakacaszend és Tardona 4 osztályu, 3: Disznóshorvát pedig 3 osztályu, Tardonán az első- és másodosztályu gyermekek a községi iskolába, Disznóshorvátban pedig az alsó 3 osztály a községi iskolába, míg a három felsőosztály a ref. iskolába, Tardonán pedig a felső négy osztály látogatja a mi iskolánkat. Az iskolák közül 39 egy tanerős, 10 két tanerős és 2 három tanerős. Két tanerős iskola van két tanteremmel: Lakon, Varbón, Parasznyán, Szilvásváradon, Nekézsenyben, Sajókazán, Sajókazincon és Boldván. Egy tanteremmel: Alacsán Mig Mályinkán most készül a második tanterem. Három tanerős iskola van 3 tanteremmel: Sajószentpéteren és Nagyvisnyón.

A tantermek száma: 63, melyek közül megfelelő: 58, nem megfelelő. 5, u. m.: Felsőkelecsény, Balajt, Borsod, Alacska, és Sajóivánka. Az iskola felszerelése csaknem mindenütt hiányos. A működött tanerők száma: 65, ezek közül férfi 56, nő 9, okleveles rendes tanító 66, nem volt okleveles a rakacaszendi lelkipásztor. A 63 tanterem közül 60-an alul vannak a tanulók 38 iskolában, 60—80-ig 18-ban, 80—100-ig 4-ben és 100-an felül 3-ban: Szendrőben, Alacsán és Sajóvámoson.

Mindennapi tankötelesek száma: 2227 fiu, és 2140 leány, összesen 4367 (21-el kevesebb mint az előző évben).

a) Saját iskolánkba járt: 1617 fiu, 1530 leány, összesen 3147

b) Áll., községi, vgy társ.

iskolába járt . . .	600	„	603	„	összesen	1203
---------------------	-----	---	-----	---	----------	------

c) Másfelekezeti isk. járt	10	„	7	„	összesen	17
----------------------------	----	---	---	---	----------	----

összesen:	2227	„	2140	„	összesen	4367
-----------	------	---	------	---	----------	------

Ismétlőiskola köteles volt	832	„	922	„	összesen	1754
----------------------------	-----	---	-----	---	----------	------

Ebből saját iskolánkba járt	721	„	782	„	összesen	1703
-----------------------------	-----	---	-----	---	----------	------

Másjellegetű iskolába járt	111	„	140	„	összesen	251
----------------------------	-----	---	-----	---	----------	-----

A nem református iskolába járó ismétlőiskolás gyermekek vallásoktatás ügye épen olyan, mint a szórványokban levő mindennapi iskolásoké, vagyis nem mindenütt kifogástalan.

Más vallásu gyermek járt iskolánkba: 160 fiu, 139 leány, összesen: 299.

Konfirmáltatott: 75 fiu, 71 leány, összesen: 146 a 12—14 évesek közül, a mindennapi iskolások közül: 219 fiu, 220 leány, összesen: 439.

A tanítás eredménye a következő volt:

Református iskolák. *Kitűnő:* Bántapolcsány, Nekézseny I—II., Nagyvisnyó I., II—III., IV—VI., Szilvásvárad I—II., Tardona III—VI., Varbó I—II., III—VI., Alacska IV—VI., Sajókazinc I—III., IV—VI., Sajókaza I—III., IV—VI., Sajóivánka, Vadna, Szalonna, Edelény, Balajt, Borsod, Sajóbábon, Boldva I—II., III—VI., Hangács, Szendrő, Szuhogy, Felsőnyárad, Felsőkelecsény, összesen: 28.

Jeles: Mályinka I—II., III—VI., Kondó, Radostyán, Parasznya II—IV—VI., Sajószentpéter II—III, IV—VI., Alacska I—III., Sajóvelezd, Martonyi, Rakacaszend, Meszes Abod, Finke, Szendrőlád. Ládbesenyő, II., III—VI., Sajóecseg, Ziliz, Disznóshorvát, összesen: 21.

Jó: Nekézseny III—VI., Szilvásvárad III—VI, Bánhorvát, Nagybarca, Sajókápolna, Parasznya I—III—V., Sajószentpéter I., Berente, Felsőbarcika, Tornaszentjakab, Sajóvamos, Hegymeg, Damak, Rudabánya, Dövény, összesen: 16.

Elégséges: Sajólászlófalva.

Allami iskolák. *Kitűnő:* Dédes, Alsóbarcika, Nyomár.

Jeles: Sajószentpéter, Szakácsi,

Jó: Debréte.

Községi iskolák. Tardona I—II, Disznóshorvát (*Istók és Nagy*) kitűnő, Bánfalva I—II.

Jeles: Bánfalva III—VI., Királykut.

Társulati iskolák. *Kitűnő:* Ózd, Farkaslyuk-bányatelep, Sólomtelep,

Jeles: Ormospuszta és mucsonyi kincstári, Rudabánya társulati.

Jó: Kurityán társulati.

Elégséges: Rudolftelepi.

A felsorolt iskolákon kívül osztályzatot kapott még a felsőtelekesi róm. kath. iskola, még pedig jeles osztályzatot nyert.

Mulasztás volt: a) mindennapi iskolában összesen: 28.342 félnap, amelyből 23.550 igazolt, 4842 igazolatlan volt. Az ismétlőiskolában a mulasztott félnapok száma: 2974, amelyből igazolt 2420, igazolatlan 554. A mulasztások meggátlására a szükséges intézkedések mindenütt megtétettek.

A tanítás mindenütt az egyházkerületi tanterv szerint történt. A vallás- és énektanításra mindenütt kellő gondot fordítottak. A gyermekek minden iskolába a törvényes korban adattak fel. Az iskolák takarításáról legtöbb helyen az egyház gondoskodott. Az

iskola felszerelése a legtöbb helyen hiányos. Az iskola épületben több helyen kisebb javítások történtek és a hiányzó eszközöket pótolni igyekeztek. Az iskolai évet mindenütt a törvényes időben kezdték és zárták. Órarend, leltár, naplók, értesítő könyvecskék mindenütt vannak.

A szegény gyermekek tankönyvvel való ellátásáról több egyházban gondoskodtak, sőt voltak helyek, ahol ruhával is ellátták a gyermekeket s a szeretetadományt karácsonyfa ünnepélyel kapcsolatban ki is osztották a rászorultaknak.

Iskolai könyvtár van 56 helyen, amelyből 33 a tanítóké, a tanulóké: 23.

Nincs könyvtár: Felsőnyáradon, Berentén, Sajólászlófalván, Varbón, Kondón. Sajókápolnán, Sajószentpéteren, Boldván és Damakon.

Faiskola van: Hangácson, Balajton, Parasznyán, Mályinkán, Szalonnán és Radostyánban,

A református népoktatás fenntartására fordított összeg:

a) az egyháztól	52.476 P 98 f
b) az államtól	79.441 P 10 f
c) községtől, vagy más alapból	2072 P 00 f

Összesen: 133.990 P 08 f

Az elmúlt iskolai évben a következő iskolákat látogattam meg: Sajóbábon, Sajóecseg, Boldva, Sajóvamos, Ziliz, Hangács és Nyomáron az állami iskolát. Tanügyi bizottsági gyűlést augusztus 31-én tartottunk Miskolcon, a leánygimnáziumban és ott az alábbi pontokat határoztuk el az egyházmezei gyűléshez felterjesztés végett:

1. Pontosán határolja el a szórványok hovatartozását és egyszersmindenkorra kötelezze el az érdekelt lelkipásztorokat, hogy szórványaikban lakó tankötelesek vallásoktatását lelkesen végezzék.

2. Utasítsa köteletségének teljesítésére a nagyvisnyói lelkipásztort, aki tudomást sem vesz szórványáról.

3. *Gööz Pál*, tanügyi bizottsági jegyzőnek megbízása lejárt, újbóli megválasztását vegye tudomásul.

4. *Tóth János*, e. m. főjegyző indítványa nyomán kötelezze el az iskolaszéki elnököket és tanítókat, hogy már a mostani tanév elején állítsák össze pontosan az iskola butorai, tanszerei, tanítói és ifjusági könyvtárának leltárát, hogy azok az iskolalátogatók

előtt betekintésre álljanak. Tanítóváltáskor e leltár jegyzőkönyv alapján vételessék, illetőleg adassék át. Kötelezze el az ifjabb tanítókat, hogy a szemléltetési tárgyakat, szemléltető képeket gyűjtsék, beszélő térképeket készítsenek a kísérletezéshez szükséges eszközöket — amennyiben lehet kézimunka órán — tanítványaikkal készítsék.

5. Adja utasításul a körlátogatóknak, hogy az egyes iskolák meglátogatása után módszeres megbeszélést tartsanak, a hibákra, hiányokra mutassanak rá, azok pótlására osztályvezetők figyelmét hívják fel, e tényeket a jegyzőkönyvbe is vezessék be. A dicsérendő eredményeket kellően méltassák s a megállapított osztályzatot azonnal közölik a tanítóval.

6. Az esperes indítványára hívja fel az egyes egyházak figyelmét, hogy a felszerelések, tanszerek pótlása céljából a költségvetésbe évenként legalább 20 P-öt állítsanak be.

7. Jutalmazza elismerésével a kitünő eredményt felmutatni tudó disznóshorváti közs. iskola két tanítóját, kik a vallásoktatást ingyen végezték. — *Istók László*-nak ezen felül fejezze ki köszönetét azért a munkásságáért, melyet az ujonnan irandó ref. tankönyvek sikere érdekében kifejt.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi; a beterjesztett javaslatokat elfogadja s felhívja az érdekelt lelkipásztorokat szórvényaikban a vallásoktatás lelkiismeretes végzésére. Elismerését nyilvánítja a disznóshorváti iskola két tanítójának az ingyenes vallásoktatásért. *Istók László*, tanítónak köszönetét fejezi ki a ref. tankönyvek sikere érdekében kifejtett munkásságáért. Az adott utasítások betartására elkötelezi az iskolaszékeket és az iskolalátogató küldöttségeket.

15. Olvastatott a felsőborsodi ref. egyházmegye missziói bizottságának 1936. szeptember 22-én, Miskolcon tartott gyűléséről szóló jegyzőkönyve. A gyűlésen jelen voltak; *Szentmártony Dániel*, esperes és *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt: *Gyűlvész István*, Dr. *Horváth Zoltán*, *Svingor Jenő*, bizottsági tagok és *Kövér Pál*, missziói előadó.

Szentmártony Dániel, esperes szívélyesen üdvözölvén a megjelenteket, a gyűlést megnyitotta és felkérte Kövér Pál, előadót jelenlétének megtételére. Kövér Pál előterjesztette a felsőborsodi e. m. 1935/36. évi missziói életéről szóló jelentését a vonatkozó javaslatokkal együtt. Missziói bizottság a jelentést részletesen megtárgyalta, a javaslatokat magáévá tette s az egyházmegyei közgyűléshez felterjeszteni

határozta. Elnöklő esperes a missziói előadó munkásságát méltányló szavakkal a gyűlést berekesztette.

Az előadói jelentés a következő:

A gyülekezeti missziói jelentőivek kitöltésének helyes módjára több alkalommal részletesen az 1934. évi tavaszi egyházmegyei gyűlésről szóló jegyzőkönyvben foglalt jelentésemben utasításokat adtam, de néhány kivételtől, továbbá a legifjabb lelkész-nemzedék nagyrésztől eltekintve, úgy látszik, felesleges munkát végeztem. Don Quijoteként szélmalom harcot vívtam a halhatatlan magyar lírikus Petőfi Sándor szatirikus életképének: „A magyar nemes“-nek megtestesítőivel szemben. Nem is óhajtok most a kitöltés során ejtett hibák felsorolásával ismétlésbe bocsátkozni, csak annak az alázatos kérésnek adott kifejezést, hogy akiket illet, vegyék elő, olvassák el s a jelentőivek kitöltésekor majd alkalmazzák ezeket az utasításokat, tehát olvassanak és írjanak. Szívlejlé meg mindenki az ifjúsági munka megkezdésére, a Református Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetségéhez csatlakozásra felhívó, a református ifjúság lángoló szeretetétől hevített, egyházunk jövője iránti felelősség-érzettől áthatott 1936. évi XVIII. sz. püspöki körlevelet! Csak egy-két dologra kívánok reámutatni. Így pl. arra, hogy ne bírálgassuk a jelentőiv által feltett kérdéseket s ne minősítsük feleslegesnek, sőt károsnak a célon való alapos túllövással az ott kért missziói ágak egyikét-másikát azért, mert nem végeztük azt. A diaspora-íven viszont szórványonként mutassuk ki a végzett munkaágakat s nem általánosságban, mint egyik jelentés teszi. A számadatoknál igyekezzünk pontos adatokat közölni, pl. az urvacsora osztásról, még inkább a perselypénzről, egyéb adakozásról, eladott énekeskönyvek számáról s ne kb. vagy cirka közöljük ezeket. Akik pedig az „Egyetemes mozgalmak és célok“ rovatában erre a kérdésre: „Tamogatott-e az egyházközség egyetemes jellegű célokat?“ jövőre azt felelik, hogy: „csak hivatalos támogatás volt“, „alamizsnakönyv szerint“, vagy 1–2 adatot ragadnak ki csak, kérem, hogy jelentésükhöz az alamizsnakönyvet is csatolni méltóztassanak, amennyiben a missziói előadó, noha nagy előszeretettel van a clairvoyance és a telepátia iránt, fájdalom, még nem rendelkezik ezekkel a képességekkel.

Ezután a szokásos gyöngédtelen, de a gyógyítási akaró orvos jóindulatától sugallt, jobbára technikai természetű diagnoszis után reátérek egyházmegyéink 1935/36. évi missziói életé-

nek megrajzolására. *A missziót munkáid némi haladás mutatkozik.* Egy helyben állás, visszaesés is volt ugyan, de a fejlődés ezeknél jóval nagyobb mérvű. Vonatkozik ez a vasárnapi iskolára, ifjúsági- leányegyesületekre, házi istentiszteletre, családlátogatásra, iratterjesztésre. Legnehezebben a felnőttek bibliaköre megy, pedig enélkül hívő református keresztyén személyiségre, öntudatos egyháztagságra való nevelés elképzelhetetlen. Fejlődés tapasztalható a gyermekmisszióban is, amennyiben emelkedett a bibliaiskolák, csoportok, növendékek és különleges gondozásban részesültek száma. A konfirmációnál az átlagosan alkalmazott korhatár 12—13 év. Az egyházmegyei határozatnak megfelelően kezdenek áttérni a 13. évre. Az oktatási idő tartama 3—6 hó. Sok gyülekezetben az egyházmegyei határozatnak megfelelően *áldozócsütörtökön* (egyes helyeken *pünkösdkor*, ami szintén nem kifogásolható, de áldozócsütörtök ennél is megfelelőbb) *történik az ünnepélyes konfirmáció.* Vannak olyan gyülekezetek is, ahol a növendékek ugyanakkor urvacsoráznak, Szerintem ez feledhetetlen élményt jelent a konfirmáltaknak, különösen áldott lenne ez abban az esetben, ha a szülők és keresztszülők is egyidejűleg részesednének a szent vendégségben. Követésre méltó a hangács-nyomári egyházban bevezetett ujitás, ahol a növendékek a konfirmáció alkalmával a Szeretetszövetség tagjai lesznek, az erre vonatkozó fogadalmat leteszik s első tagdíjukat az Urasztalára helyezik. A használt káték címe az eddigi bőséges választék. Dzsungel. A konfirmált növendékek összetartása és gondozása a R. K. I. E. és R. K. L. E. mintára alakul és örvendetesen szaporodó egyesületekben történik. Az ifjúsági bibliakörök számának csökkenése ezeknek egyesületekké kinövésével magyarázható meg. Alakulnak a serdülő csoportok is, ami — főleg nagyobb gyülekezetekben — kívánatosnak is mondható. Az ifjúsági munka erősítésére tervbe volt vezetni napok az előadó hibáján kívüli okokból elmaradtak, reméljük azonban, hogy a következő évben ezek megtarthatók lesznek. Arra is kérem lelkész és tanítótestvéreimet, — épen püspök urunk már említett körlevelével kapcsolatban — igyekezzenek a R. K. I. E., illetve R. K. L. E. központokkal az érintkezést felvenni, becsatlakozni. Egyesülésben van az erő, de meg nekünk a központokat, melyek titkáraikkal annyi áldott építő munkát végeztek közöttünk is, ezuton is támogatnunk kell. A felnőtt egyháztagek gondozásának képe keveset változott. Kissé több helyen és számban tartottak vallásos estélyeket (hogy a résztvevők száma

nőtt-e, a program, tartalom elmélyült-e, ez nem derült ki a jelentésekből), házi istentiszteleteket. Emelkedett az esti istentiszteletek, családlátogatások száma. 17 helyről 475 családlátogatást, továbbá 7 helyről idő- és alkalomszerintit jelentenek. Volt olyan új lelkipásztor, ki gyülekezete tagjainak felét, sőt olyan is, ki csaknem minden tagját meglátogatta. Ajánlom a következő módszert: *Kezdje meg az új lelkipásztor a látogatást a presbitereknél s aztán folytassa házsorjában, a későbbi évek folyamán keresztelei, esketési, temetési stb. évfordulók alkalmával.* Lelkesítsen benünket — korára rácsafoló, a fiatalokat is megszégyenítő — esperesünk, ki őt minden jó munkájában támogató hitvesével, segédlelkészével csaknem minden családot meglátogatott az elmúlt missziói évben. Áldottabb pásztori munkát a családlátogatásnál alig tudok elképzelni. Bibliaórák, bibliakört szám szerint ugyanannyi helyen tartottak ez évben is, de a résztvevők száma fájdalom, jelentékenyen csökkent. Maguk, a családok által tartott házi áhítatok számának csökkenése ismét csak a nem jelentések folyománya. *A női egyházi munkát az 1935. december 3-án a Sajószentpéteren rendezett ref. nők és lelkésznék konferenciájával törekedtünk előbbrelendíteni.* A ref. nők konferenciáján közreműködtek: igehirdetéssel *Svingor Jenő*, megnyitó beszéddel *Szentmártony Dániel*, esperes, üdvözléssel *Szigethy Ferenc*, előadással *Balázs Győző*, vallástanár (A ref. nő tisztasága), *Dr. Komjáthy Aladár* (A ref. nő jelleme), *Dr. Komjáthy Aladárné* (A ref. nő a lelki munkában), *Gyülvészy Istvánné* (A ref. nő a szeretetmunkában), záróbeszéddel, imával, bibliakör vezetésével *Kövér Pál*. A lelkésznék konferenciáján előimával Gyülvészy István, elnöki megnyitóval Szentmártony Dánielné, előadással Kövér Pálné (A ref. lelkésznék otthon), Bencs Lajosné (A ref. lelkésznék szórakozásai és a társaságban), záróbeszéddel az esperes, utóimával a missziói előadó. Reméljük, hogy ez áldott magvetés hatása alatt a női egyházi munka, mely eddig csak néhány női bibliakörben, kálvinszövetségi nőegyletben s ezek szeretetmunkájában nyilvánult meg, úgy a lelki, mint a szeretetmunkában szembetűnő előhaladást fog tenni.

Nagyon megnyugtató az iratterjesztés képe. Örvendetesen növekszik az eladott naptárak (főleg a Szeretetszövetség s részben a Téli Ujság és Keresztyén Család naptára), bibliák, énekeskönyvek, egyházi lapelfizetők száma. Dieséretreméltó Radostyán és Edelény gyülekezete, hol 100—100 példányban jár a „*Református Hiradó*” c. mély hittel s határozott ref. keresz-

tyén szellemben írott lap. Kezd rendszerré válni a konfirmáltaknak kis bibliával, emlékkönyvvel, emléklappal, az újszülöttek édesanyjának megfelelő emlékfüzettel megajándékozása. Csak előre a megkezdett uton! Egyházmegyénk területén leginkább énekkarok, ref. ifjúsági és leányegyesületek vannak. Alapszabályaikat a presbitériumnak bemutatták, egyházhatósági felügyelet alatt állanak. Az énekkarok vallásos estélyeken, vallásos és hazafias ünnepélyeken működtek közre. Ugyisintén a *missziói körü értekezleteken is*, melyeket 1935/36. telén a vámosi körnek — Sajóecseget kivéve, hol a lelkész családjában levő sajnálatos betegség miatt maradt el — minden egyházközségében megtartottunk a szokott programm (ifjúsági egyesületi összejövetel, vallásos est, lelkészek-tanítók egymásközötti bibliai eszmecseréje és aktuális kérdésről folytatott megbeszélése) szerint. Sajnos, más körből — noha a körvezetők erre elköteleztettek — nem kaptam értesítést s így alapos a gyanum, hogy ilyen értekezletek nem is voltak másutt. Ideje volna már a vonatkozó egyházmegyei határozatnak érvényt is szerezni. Voltak az egyházmegyében árvanapok s néhol ref. nap. A missziói előadó 3 kiszállást tartott. Megjelent Felsőnyáradon, Dövényben, Felsőkelecsényben. Mindenütt vezetett vasárnapi iskolai, ifjúsági egyesületi összejövetelt, vallásos estélyen szólott az egész gyülekezethez, megbeszélést folytatott lelkészekkel, tanítókkal. Havonta egyszer megjelent Sajósenyén, ahol a diakonisszák részére előadást tartott egy-egy missziói munkáról, bibliai eszmecserét folytatott velük a biblia női alakjairól és több alkalommal bibliát magyarázott a sajósenyei gyülekezeti tagoknak is.

Egyházmegyénk területén tag- és pénzgyűjtés volt a Szeretetszövetség, Nagypéntéki Ref. Társaság, szegény egyházak, „Soli Deo Gloria“ bodrogkereszturi misszióstelepe, bodrogközi templom, gályarabok, relief-emléke javára. Egyházmegyénk az egyházlátogatóságok által szedett pénzekkel a kálvineumokat, Bethesda kórházat, özvegy papnék otthonát, egyházkerületi tanintézeteket, Brit- és külföldi bibliatársulatot támogatta. A külmiszió érdekében ez évben is előkészítettem *Háry Dániel* utját a bánvölgyi gyülekezetekben. Fogadták a következő gyülekezetek: Nagyvisnyó, Nekézseny, Dédes, Mályinka, Bánfalva, Nagybarea. Gyűjtött 28 P 76 f-t részletezve az előbbi sorrendban, 4 P 10 f, 2 P 50 f, 8 P 26 f, 5 P 10 f, 4 P 34 f, 4 P 46 f-t. Sajnos, nagyon gyenge eredmény ez, úgy, hogy ráfizetett utjára Háry Dániel. Több megértést kérek lelkésztestvéreimtől a kül-

misszió propagálását s főleg külmisszionáriusaink fogadtatását illetőleg több szivességet (Ez a megállapítás általában nem vonatkozik az előbb felsorolt helyekre). Hiszen a lelkésznek templomi igehirdetésben, vallásosestélyen, konfirmációi oktatásnál, ifjúsági egyesületben, vasárnapi iskolában történő külmissziói utalásainál, — amilyenek általában voltak egyházmegyénkben az áldozósütőtörtöki perselyezésen, vasárnapi iskolások adakozásain kívül — hathatósabb a külmisszionárius megjelenése, a külmisszió ismertetése, az iránta érdeklődő, imádkozó és áldozatkész életek előteremtése céljából. Már pedig minden valamirevaló egyháznak végeznie kell ezt a munkát. Létfeltétel ez, mert Jézus parancsa s mert belmisszió s egyházi élet megújulás külmisszió, annak visszaható, megtermékenyítő ereje nélkül egyszerűen képtelenség — Szeretetmunka néhol rendszeresen folyt szegény gyermekek felruházása, tankönyvvvel ellátása, szegény egyháztagok pénzzel, élelemmel segítése, étkeztetése, munkanélküliek munkához juttatása, betegek gondozása formájában, a szegények perselye, karácsonyi vásár, karácsonyfa ünnepély, teaest stb. jövedelméből küldtek pénz- és természetbeni adományokat a Szeretetszövetség, ennek hejőpapii árvaháza részére. Ajánlom az u. n. csodaszékér utjáni gyűjést, mely Zilizen szép eredménnyel járt, *Pallavicini Alfonz* őrgórf Nagyvisnyón 46 szegényt ebéddel látott el, hasonló étkeztetési akciót végzett Szilvásváradon is, melybe az ottani egyháztagok is bekapcsolódtak. Rendszeres szeretetmunka hiányának okául a szegénységet, egyénenkénti alkalmi adakozást, politikai község által történt segélyezést, kiáltóbb nyomoruság hiányát hozzák fel az illető jelentések.

Templomlátogatók átlagos % száma: hétköznapokon legtöbb helyen iskolásgyermekek, bűnbánati estéken 10—20 %, közönséges vasárnapokon 28 %, nagy ünnepeken 46 %. Urvacsorával éltek száma: karácsonykor 32 %, husvétkor 37 %, pünkösdkor 33 %. Megjegyzem, hogy földműves gyülekezeteinkben ennél legalább 10—10 %-al jobb az arány. Áttérő volt: 40, kitérő: 6, reverzális javunkra 39, kárunkra: 17. Adakozásból átlagosan egy-egy lélekre esik: 30 fillér. Egyéb számadatok: Bibliaiskola volt 37 egyházközségben és 11 szórványban 2275 gyermek részére 58 csoportban. Ebből 8 helyen gyermekistentisztelet formájában. Külön a bibliai iskola mellett 12 helyen volt gyermekistentisztelet. 274-en részesültek különleges gondozásban. 37 egyházközségben volt ifjúsági-, 37-ben leányegyesület, 2-ben

konfirmáltak egylete, 3-ban leány-bibliakör, melyekben 935 fiu, 1264 leánytag volt. A missziói munkában önként résztvett 113 fi, 126 nő. A múltévítől eltérő számadatok oka az én kritikai rostám. Kirostáltam az olyan adatokat, hogy egyesek önkéntes munkásnak veszik az összes ifjúsági- és leányegyesületi tagokat. 762 vallásos estélyt tartottak 53 anya-, leányegyházban és 6 szórványban. Bibliáórákon, bibliakörben 206-an vettek részt 6 egyházközségben és 3 szórványban. 87 házi istentisztelet tartott 11 egyházközségben és 4 szórványban. 28 családnál 2 helyről jelentenek házi áhitatot, 9 helyről esti istentiszteletet. Mivel a missziói jelentésben erre nincs kérdés, valószínű, hogy utóbbit ennél több helyen gyakorolták. Az egyházközségek iratterjesztésének összforgalma: 1288 P 90 f, Eladott naptárak száma: 1751, bibliaké: 561, énekeskönyveké: 318, egyházi lap-előfizetőké: 605. 65 szórványt jelent 18 egyházközség 3720 lélelkel, 582 tankötelessel. 73 konfirmálttal, 14 áttérővel, 4 kitérővel, 10 javunkra 7 kárunkra adott reverzálissal, 3 imaházzal. Az egyházközségek missziói munkára fordítottak: 1. alkalmazottak díjazására (diakonus titkár), — 2. dologi kiadásokra (fűtés, világítás stb), 334 P 27 f, 3. szegények segélyezésére 2651 P 14 f, 4. iratterjesztésre, könyvtárra 598 P 66 f, 5. utiköltségekre, tanfolyamokra, gyűlésekre 60 P, 6. szórványok, tanyák látogatására, gondozására 611 P (erre a célra fordítottat 410 P. missziói és 1360 P hitoktatásra szánt társulati segély), 7. országos református intézmények és egyesületek támogatására 2042 P 36 f, 8. külmisszióra 159 P 09 f, összesen: 7856 P 52 f-t, mely összegből az egyházmegyében egy lélekre 23 fillér esik.

A *szektdáknál* a múltév óta a változás az, hogy Sajókápolnáról 1 baptistát, Bántapolcsányról 8 jahvistát és adventistát jelentenek. Utóbbi helyen fogyás észlelhető.

A missziói munkának — több jelentés szerint — semmi akadályja sincs. A felsorolt akadályok közül csak a múltévi jelentésben nem említettekre térek ki. Akadályok: a Lélek hiánya. Imádkozzunk érte (Vadna); munkanélküliség (Hangács); feneketlen sár (Nyomár); a község különleges helyzete, amennyiben egy-egy udvarban 7—8 család lakik, kik nem szívesen hagyják el este házukat, féltve javaikat (Mályinka); a test és annak szükségét szem előtt tartó egyoldalúság, a mai kor forrongó és erkölcstelen szelleme (Lak); a lelkész és gyülekezet közötti áldatlan állapot (Martonyi); a munkában résztvevők kigunyolása (Szilvásvárad). — Hátrányát nem tapasztalja senki a missziói munkának, előnyét annál inkább. Ilyenek: öntudatos

ref. szellemre neveli (Hangács); a hitéletre erősítőleg hat, minthogy közelebb hozza egymáshoz az egyháztagokat s felüldíti őket (Alacska); a hitélet komoly gyakorlását eredményezi (Rudabánya). — Kivánatosnak tartják: a konventi belmissziói rendelkezések egyöntetű szigorú keresztülvitelét, hogy egyes egyházak negligentiája ne szolgáltatson rossz példát (Parasznya); gyakori konferenciák tartását, utazó missziói lelkész beállítását (Edelény). Egy állandó missziói s. lelkész beállítását kéri szórványait kibővitve Eger és Ózd hozzá közelebb eső szórványosaival Szilvásvár. Csernely szórványának ilyen értelmű gondozását óhajtja Nagyvisnyó is. Felsőnyárád szintén újból sürgeti a missziói s. lelkészi állás megszervezését. Istennek hála már Berente székhellyel van 1 missziói s. lelkészünk, de a szórványok nagy száma egymástól messze eső fekvése elengedhetlenné tenné még egy ilyen állás létesítését Szilvásvár környékén. Szükségesnek tartják a lelkipásztor bizonyágtevő élet-élését, a missziói munkának hitünk nagy alaptételeire (örökélet, végítélet, bünbocsánat) utalását (Tardona); a lelkipásztor és vezetők mély hitét, a hívek munkábaállítását, a munkában résztvevők egyházhatóságilag való kitüntetését (Szilvásvár); a több hit adását (Disznóshorvát). Anyagi téren: missziói közpénztár letelepítését s abból évenként bizonyos segély kiutalását (Rudabánya); a nép kezébe adandó jó könyvek beszerzésére valamilyen alaptól segély utalását (Szakácsi).

Ezek után van szerencsém tisztelettel betérjeszteni következő javaslataimat:

Egyházmegyei közgyűlésünk fejezze ki köszönetét Pallavicini Alfonz őrgróf urnak a Nagyvisnyón és Szilvásváradon eszközölt szegényétkeztetési akciójáért. Nyomatékosan hívja fel a lelkészek, tanítók figyelmét az évi árvanapok gondos megrendezésére, a kerületbeli hejőpapi árva ház részére fáradságot nem sajnáló gyűjtés keresztülvitelére. Ajánlja az egyházközségek presbitériumának a konfirmáltaknak minimális (10—20 f) tagsági díjjal a Szeretetszövetség tagjai közé beléptetését.

Utasítsa a presbitériumokat a múltévi egyházmegyei határozatnak megfelelően, *hogy a keresztülvitellel feltétlenül — az édesapával is lehetőleg, sőt ahol keresztülvihető az édesanyával is — tétessenek fogadást a keresztiség kiszolgáltatásakor.* Ez nemcsak az új istentiszteleti rendtartás kívánalma, hanem a Szentírás és azon felépülő hitvallásainknak is követelménye. Általában rendelkezje el az új istentiszteleti rendtartásnak minden funkcionál

való lelkiismeretes bevezetését s ennek az egyházlátogatóság által való szigorú ellenőrzését.

Rendelje el, hogy az ünnepélyes konfirmáció áldozócsütörtökön tartassék, melyen kívánatosnak tartja a konfirmált növendékeknek szüleikkel, keresztszüleikkel együtt történő első urvacsora vételét,

Rendelje el, hogy az ujbóri urvacsoraosztás a reformáció nagy napjának méltó megünneplése céljából október 31-én tartassék, egyben keresse meg az egyházkerületi közgyűlést, hogy a többi egyházmegyére vonatkozólag hasonló értelemben intézkedni méltóztassék.

Ajánlja meleg pártfogással, hogy az ifj. *Dr. Szabó Aladár*, gödöllői lelkész szerkesztésében megjelenő mély hittel és határozott református szellemben írott „Református Híradó“ c. belmissziói és egyháztársadalmi havi lapot, melyben evangelizáló ref. öntudatot erősítő cikkeken kívül gyülekezeti hírek is vannak, minden gyülekezet minél több példányban rendelje meg. A lap példányonként 4 fillérbe kerül s ez az eddigi bevált módszer szerint adományokból gyűl össze. A szerkesztőnél rendelhető meg.

Rendelje el egy aranykönyv beszerzését az egyházmegye részére, melybe irassék be a gyülekezeti missziói munkában önként résztvevők neve a végzett munka megemlítésével. Erről a beírásról esetenként értesitessenek az illető missziói munkások.

Rendelje el Mályinkán, Sajószentpéteren, Szendrőn ifjusági vezetői napok, Dédesen, Sajókazincon és Szendrőn ifjusági konferenciák tartását.

Egyházmegyei közgyűlés a missziói bizottság jegyzőkönyvében foglaltakat, az előadói jelentést tudomásul veszi, a javaslatokat határozati erőre emeli. Egyben felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűléshez, hogy a reformáció nagy napjának méltó megünneplése céljából a kerület minden egyházmegyéjére vonatkozólag méltóztassék elrendelni, hogy az ujbóri urvacsoraosztás október 31-én történjék abban az esetben is, ha a reformáció emléknapija hétköznapra esne.

16. *Lőkös Sándor*, közalapi- és nyugdíjintézeti pénzkezelő be-
terjeszti alábbi jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mint az Országos Közalap és Lelkészi Nyugdíjintézet egyházmegyei pénzközelője az 1935. évre vonatkozó jelentésemet van szerencsém előterjeszteni:

I. Országos közalap.

A) Kirovás.

1. Hátralék az 1934. évről	1018 P 56 f
2. Egyházmegyénk 34.571 lélekszáma után	2765 P 68 f
3. Késedelmi kamatok és perselypénzek	81 P 65 f
Kirovás főösszege	3865 P 89 f

B) Bevételezés.

1. A lélekszám utáni kirovásból (hátralék és f. évi) befolyt	2629 P 32 f
2. Késedelmi kamatokból Reform és Gusztáv A. egyesületi perselypénz	81 P 65 f
Bevételezés főösszege	2710 P 97 f

A Magyar Földhitelintézethez beküldetett.

C) Hátralék.

1. Az 1935. év végén mutatkozó hátralék	1154 P 92 f
2. Tulfizetés az 1935. év végén	36 P 40 f
Hátralék főösszege	1118 P 52 f

II. Lelkészi nyugdíjintézet.

A) Kirovás.

a) az 1934. évről hátralék.

1. Lelkészek belépési járuléka, évi tags. díja és kamat	9318 P 82 f
2. Egyházak fenntartói járuléka	634 P 92 f

Az 1934. évről hátralék összesen 9953 P 74 f

b) Az 1935. évi kirovás.

1. Lelkészek bel. járuléka, évi tags. díja és kamat	7092 P 85 f
2. Egyházak fenntartói járuléka	2705 P 39 f
3. Pótelőírás (késed. kamatok és vir. vas. perselypénz)	326 P 81 f

Az 1935. évi kirovás összesen 10.125 P 05 f

Hozzáadva az 1934. évi hátralék 9953 P 74 f

Kirovás főösszege 20.078 P 79 f

B) Bevételezés.

1. Lelkészekről belépési járulék, évi tags. díj és kamat	8150 P 17 f
2. Egyházaktól fenntartói járulék	2924 P 19 f
3. Késedelmi kamatokból és vir. vas. perselypénz	326 P 81 f

Bevételezés főösszege 11.401 P 17 f

A Magyar Földhitelintézethez beküldetett.

C) Hátralék.

1. Lelkészek bel. járuléka, évi tags. díja és kamat	8292 P 95 f
2. Egyházak fenntartói járuléka	416 P 12 f

Hátralék főösszege 8709 P 07 f

Mindkétrendbeli számadásomat úgy az egyházmegyei, mint az országos végrehajtó bizottság (konvent) rendben levőnek találta s igazítás nélkül jóváhagyta.

Mély tisztelettel maradtam a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés

Sajóecség, 1936. október 5.

alázatos szolgálja

Lőkös Sándor

ref. lelkész,

közalapi és nyugdíjintézeti e. m. pénzkezelő.

Közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a pénzkezelőnek hűséges munkásságáért köszönetét fejezi ki.

17. *Szentmártony Dániel*, esperes a segélyosztó bizottság jelentését a segélyek szétosztásáról

közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi.

18. Az Egyetemes Konvent f. évi május hó 6—7. napján tartott ülése 33. sz. alatti határozatában felhívta az egyházkerületek és egyházmegyéek elnökségeit, hogy istentiszteleti rendtartásaink kötelező erejének mindenütt szerezzenek érvényt s tegyenek meg arra nézve mindent, hogy a lelkészek igehirdetése hathatósan szolgálja a lelkek építését s ifjainkkal való foglalkozás alkalmas legyen arra, hogy az egyháznak élő, öntudatos és hithű tagokat, a hazának erős jellemű polgárokat neveljünk. S gondoskodjanak arról, hogy a lelki munkára gátlást jelentő lelkipásztorok, vagy más egyházi tisztviselők fegyelmi uton, szolgálatképtelenség esetén pedig nyugdíjazással állásaikból elmozdítassanak.

Egyházmegyei közgyűlésünk a fenti felhívásnak megfelelően a szükséges intézkedések megtételével az egyház-

megyei elnökséget megbizva, az ellenőrzésre pedig az egyházlátogató küldöttségeket utasítja azzal, hogy az e téren tapasztalt hiányokról minden esetben tegyenek jelentést.

19. A kir. tanfelügyelőség az esperesi hivatalhoz intézett 1900—936. sz. átiratában, figyelmezteti az iskolafenntartó egyházakat, hogy a beiratási díjakra nézve a VKM egy újabb 58874—936. sz. rendeletében a legszigorubban utasítja az iskolafenntartókat, hogy minden év október végéig kimutatás küldendő a tanfelügyelőséghez a beiratási díjak befizetéséről. A kimutatásnak tartalmaznia kell: 1. az iskola megnevezését, 2. a beiratkozott tanulók számát, 3. a beiratási díj fizetése alól felmentett tanulók számát, 4. a díj fizetésére kötelezett tanulók számát, 5. a tényleg befolyt összeget, 6. annak a napnak feljegyzését, mely napon az esedékes összeget az iskola a megfelelő csekk-lapon befizette. E rendelkezés meg nem tartása az államsegély megvonásával jár.

Közgyűlés utasítja az iskolafenntartó egyházakat, hogy e rendelkezésnek pontosan tegyenek eleget s a beiratási díjak felét a Tanítói Internátusi Alap-ra a jelzett idő alatt fizessék be.

20. Az ózdi missziói egyház lelkésze és gondnoka kérelmezik, hogy az Egyházi Névtárban ugyan Ózdhoz tartozó, de szerintük így hibásan feltüntetett következő szórványok esatoltassanak el az ózdi missziói körzettől, a hozzájuk legközelebbben fekvő egyházakhoz: *Bóta* legközelebb van hozzá Nekézseny; *Uppony* legközelebb van Bánhorvát-hoz, Bánfalvához, Dédeshez; *Lénárdaróc* legközelebb van Nekézsenyhez és Nagyvisnyóhoz; *Sajómercse* legközelebb van Sajóvelezdhez, melyhez — állításuk szerint — még 1921-ben odacsatolta az egyházmegye.

A felsorolt szórványok nem tévedésből vannak a Névtárban Ózdhoz tartozóknak feltüntetve. Mivel Ózd missziói egyház, így a környék szórványgyülekezetei természetesen oda vannak csatolva, annyival inkább, mert Ózd erre a missziói munkára be is van rendezkedve. Szórványoknak bizonyos anyaegyházakhoz való hivatalos, papiron való elcsatolása lehetséges ugyan, de minden elkötelezés mellett is eredménytelen eljárás, ha akár nagyobb földrajzi távolság, akár anyagi, vagy munkaerő hiányában nem képes az anyaegyház lelkésze a szórványgondozást ellátni. Ha az ózdi egyház vezetőségének kérelme a nagy földrajzi távolságra való hivatkozással

indokolt és méltánylandó, úgy a kérelmezett szórványok sorsáról megfelelő módon kell gondoskodni. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha Sajóvelezd anyaegyház állandó káplántartó helynek nyilvánítva, segédlelkészt kap és átveszi a hozzá ugyan elég távol fekvő Bóta, Uppony, Sajómercse gondozását, amely így a jelenleg is hozzátartozó Királdbányával együtt ugyancsak erős munkaterület lesz, de megfelelő segéderővel azok gondozása elvégezhető. Lénárdaróc pedig továbbra is megmarad Ózd gondozásában, vagy esetleg Nagyvisnyóhoz csatoltatik a már oda beosztott Csernellyel együtt. Addig, míg ez a kérdés — a fentiek szerint — elintézését nyer, kötelezi az egyházmegye az ózdi missziói egyházat a szórványok további gondozására.

21. Az 1934. évben Ózdon tartott őszi közgyűlés az egyházmegyei építkezési szabályrendelet megalkotását mondta ki s annak elkészítését egy bizottságra bízta. A munkálat készítőjének s a bizottság elnökének: a lelkészi főjegyzőnek multévi súlyos betegsége miatt annak megalkotása késett, azonban a most már elkészült szabályrendeletet a bizottság gondos és komoly megtárgyalás után a közgyűlés elé terjeszti elfogadás végett.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályrendeletet tárgyalás alá vévén, azt a felmerült javítások és pótlások után teljes egészében elfogadja, megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületre felterjeszti, e jegyzőkönyv függeléke gyanánt kinyomatja s kimondja, hogy a felsőbbhatósági megerősítés után azonnal hatályba lép. Az első e. m. építkezési bizottság tagjait megválasztja a szabályrendelet intézkedéseinek megfelelőleg: e bizottság elnökévé *Tóth János*, e. m. főjegyzőt, lelkészi tagokul: *Veress Károlyt* és *Lenkey Gyulát*, világi tagokul *Mocsáry Pált* és *Harsányi Géza*, e. m. ügyészt, szakértő mérnököt: *Demes Béla*, főmérnököt, Miskolc város mérnökét. Végül *Tóth János*, lelkészi főjegyzőnek az építési szabályrendelet megalkotása körül végzett munkájáért elismerését fejezi ki és köszönetét nyilvánítja.

22. Az építkezési szabályrendelet megalkotásával kapcsolatban *Lenkey Gyula*, bánhorváti lelkész indítványozza, hogy készítsék el

egy olyan gyűjtemény, mely az egyházmegye összes egyházi középületeinek és egyházi felszerelési tárgyainak a fényképmásolatát, azok rövid történetét magában foglalná. Szerinte ennek nagy hasznát lehetne venni az egyházi építkezéseknél, az ajándékozási esetek elbírálásánál, továbbá elősegítené egy megfelelő építkezési stílus kifejlődését.

Közgyűlés az indítványt igen életrevalónak és megvalósítandónak itéli. Annak kivitelét az e. m. építési bizottságra bizza, mint amely szerv lesz hivatva ezután az egyházi építkezéssel kapcsolatos ügyek keresztülvitelére és megoldására.

23. A borsodi egyház az iskola- és tanítói lakás kijavítására kér 1000 P összegű egyszersmindenkori közalapi segélyt az Egyetemes Konventtől.

Egyházmegyei közgyűlésünk a borsodi egyház kérvényét pártfogólag terjeszti fel az Egyetemes Konventhez.

24. A martonyii egyház egyházi épületeinek kijavítására 400 P összegű egyszersmindenkori segély kiutalását kéri az Egyetemes Konventtől.

Egyházmegyei közgyűlés a martonyi-i egyház kérvényét felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés útján az Egyetemes Konventhez.

25. A ládbesenyői egyház 1200 P egyszersmindenkori közalapi segélyt kér iskolaépítésből és templomrenoválásból származó adóssága törlesztésére

Egyházmegyei közgyűlés a nehéz anyagi helyzetben lévő s csekély lélekszámú ládbesenyői egyház kérvényét pártfogólag terjeszti fel az Egyetemes Konventre.

26. Az abodi missziói leányegyház legmagasabb összegű egyszersmindenkori segélyt kér iskolaépületének kijavítására, mivel arra az egyház a maga erejéből — szegénysége miatt — képtelen s még az 1929-ben végzett templomrenoválásból is adóssága van.

Egyházmegyei közgyűlés az abodi leányegyház kérvényét pártolólag terjeszti fel a főt. és mélt. Egyetemes Konventhez.

27. A balajti egyház beterjeszti az Egyetemes Konventhez intézett kérvényét, melyben elavult templomának kijavítására 3500 P összegű főkekamat-segély kölcsönt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a balajti egyház kérvényét pártfogólag terjeszti fel az egyházkerületi közgyűlés útján az Egyetemes Konventhez.

28. A berentei egyház 200 P építkezési segélyt kér a lelkész-lakon a missziói segédlelkész részére adott szoba külön bejáratúvá történt átalakítási költségeinek fedezésére az egyházmegye elnökségétől.

Egyházmegyei közgyűlésünk a berentei egyház kérelmét átteszi a segélyosztó bizottsághoz.

29. *Kutas Imre*, tardonai lelkész azzal az indokolással, hogy mivel a f. év május és június hónapjaiban, mint létszámfeletti segédlelkész állás nélkül volt s fizetést nem kapott, e két hónapi időre valamilyen összegű segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés *Kutas Imre* kérelmét elutasítja, mivel segélyt nem áll módjában kiutalni. Két hónapi állásnélküliségét kárpótolja az, hogy hamarosan mint rendes lelkész jutott a segédlelkészinel mindenestre jobb javadalomhoz.

30. A bánhorváti ref. egyház megerősítés végett beterjeszti Énekkarának átdolgozott alapszabályait.

Közgyűlésünk a bánhorváti egyház Énekkarának átdolgozott alapszabályait megerősíti és jóváhagyja.

31. A tardonai egyház megerősítés és jóváhagyás végett két eredeti példányban beterjeszti az egyház presbitériuma és *Hegedűs András*, sajszentpéteri lakos, bányavállalkozó között létrejött köszénjog haszonbérleti szerződést.

Az egyházmegyei közgyűlés presbiteri és közgyűlési határozat nélkül beterjesztett köszénjog haszonbérleti szerződést jóváhagyásban nem részesíti, azt mint szabálytalanul megkötött haszonbérleti szerződést — pótlás végett — azzal az utasítással adja vissza az egyháznak, hogy egyes labilis félremagyarázásra okot szolgáltató pontjait precizírozza és fixirozza a köszén kiaknázás kezdő időpontját és időtartamát, a terrágium fizetést pedig kizárólag a kitermelt szénmennyiség után kösse ki; a villanyáram árára pedig a környékbeli villanyáram árát szögezzék le irányadó árként a megkötendő szerződésben.

32. A sajkókazinczi presbitérium az egyházmegyei pénztár által kezelt lelkészi- és tanítói szénjogi terrágium fél összegének az egyház által leendő takarékpénztári betétkönyvi kezelésének engedélyezésére kér engedélyt.

Egyházmegyei közgyűlés az előterjesztett kérelmet elutasítja, mert nem térhet el e szénjogi terrágium használatára és kezelése ügyében előbb meghozott határozataitól.

33. A dédesi, bántapolcsányi, damaki, rudabányai és a szuhogyi egyházak jelentést adnak az egyházi tartozások behajtása iránt tett intézkedésekről.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentéseket tudomásul veszi. Egyben megbizva az elnökséget olyirányu intézkedésnek megtételére, hogy az illetékes községi előjáróságok felettes hatóságaik utján szigoruan utasitassanak a kimutatott adótartozásoknak felelősség terhe melletti behajtására. — Felhivja egyben azokat az egyházakat, melyeknek hasonló adó, vagy földbérlet hátralékaik vannak, hogy behajtásuk iránt a szükséges lépéseket azonnal tegyék meg.

34. A szakácsi-i egyház beterjeszti 4 példányban az egyházmegyei tanács által már elfogadott, de az egyházkerületi tanács által meg nem erősített új lelkészi díjlevelét jóváhagyás és megerősítés végett. Községi előjáróság által kiállított hivatalos bizonyítvánnyal igazolja, hogy négy olyan egyháztagnak költözött el s halt meg, vagy vagyonát elvesztette az utolsó évtized alatt, kiknek birtokuk 10 holdon felül volt s ezeken kívül nyolc teherbíró egyháztagnak költözött el a községből. Így a megfogyatkozott számú, különben is kis gyülekezet nem bírja a régi díjlevelben rájuk rótt kötelezettségeket teljesíteni anyagi erőtlenségük miatt sem. S a régi fizetési módozat szerinti teherviselés az egyház romlására vezet.

Egyházmegyei közgyűlés — mint azt az egyházmegyei tanács f. évi július hó 23-án hozott határozatában tette, — a díjlevelmódosítást jóváhagyja, mivel tudalában van annak, hogy e kis gyülekezetet a pusztulástól menti meg ezáltal s ugyanakkor a lelkészi javadalmat sem csökkenti, mert a lelkész a látszólagos veszteségekért már a kongrua revízió alkalmával nagyrészből kárpótoltatott, mivel az 600 P-vel emelkedett és díjlevelbe nem foglalt javadalomképen Irota szórványtól kap 5 q. búzát párber címen és 3 m³ tüzfát.

35. A hegymegi egyház templomjavításra és a templomkörüli kerítések megújítására négy vármegye területére könyöradomány gyűjtésére kér engedélyt a belügyminisztériumtól.

Közgyűlésünk a kérvényt továbbterjesztés végett az egyházkerületi közgyűlés elé teszi át.

36. A rudabányai egyház beterjeszti jóváhagyás végett Rudabánya községgel kötött csereszerződését 3 példányban, mely szerint az egyház ingatlanából és pedig a lelkészi kert majdnem csucsban végződő végéből 8 □-öl területet cserélne el a község ugyanolyan területű és értékű ingatlanával azért, hogy a lelkészi kert végénél levő éles utkanyar így megszűnnék, ami a község részére utrendészeti és közbiztonsági szempontból volna fontos.

Egyházmegyei közgyűlés — mivel a rudabányai egyházat a cseréből kifolyólag semmi károsodás, vagy hátrány nem éri, — a beterjesztett csereszerződést jóváhagyja s azt az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni határozza.

37. A sajóivánkai egyház presbitériuma az egyházmegyei számonkérő széknek f. évi március 27-én tartott üléséből a tanitói lakás újjáépítésére vonatkozó felhívás jelenti, hogy a tanitói lakás és a tanterem újjáépítését elvben elhatározta, a kivitelt azonban attól tette függővé, hogy az építkezéshez szükséges állami és konventi segílyt fog-e kapni az egyház. Építésmérnök és vállalkozóval már érintkezésbe lépett az egyház vezetősége, de azok a tervezetet és költségvetést máig sem adták be; a további lépések megtételét pedig ettől tette függőve az egyház.

Közgyűlés a maga részéről is utasítja a sajóivánkai egyházat, hogy az építkezéshez szükséges előkészületeket minden vonatkozásban minél előbb tegye meg; annak elhanyagolása, vagy elodázásáért a presbitériumot teszi felelőssé.

38. A tiszáninneri ref. egyházkerület 1935. évi november hó 14-én Miskolcon tartott közgyűlés a 122. sz. határozatával az abauji esperes által beterjesztett „Református Élet“ házasság, család s gyermekvédelmi ankétjának ténymegállapításaira felépített *Kovács Dániel*, e. m. aljegyző 27 pontban foglalt javaslatot letette az egyházmegyék lelkészértekezleteihez azzal, hogy letárgyalás után minden egyházmegye javaslataival terjessze fel véleményét az egyházkerületi közgyűléshez.

Egyházmegyei közgyűlésünk az abauji egyházmegye 27 pontban foglalt javaslatából teljesen törlendőnek iteli a 4., 9., 10., 14., 15., 16., 17., 19., 21. és 22. pontokat.

A 4-ik pont mellőzendő azért, mert a katonai szolgálat bevezetése a lehetőségek felhasználásával folyamatban van. A 9. és 10. azért, mert olyan szociáletikai és néphigiéniá körébe tartozó feladatokat érintenek, melyeknek egyházi vonatkozása nem állapítható meg, sőt a 10 p. utolsó javaslata még evangéliumi szempontból is komoly kifogás tárgyává tehető.

A 14. és 15. pontokban foglaltak par excellence közigazgatási, illetve közoktatási állami feladatok s ezért mellőzendők.

A 16. és 17. pontok olyan kérdésekben óhajtják az egyházkerület közgyűlését mértékadó irányelvek kitűzésére bírni, melyek részben az intézményesen megszervezett vármegyei népművelési akciók, részben különböző politikai pártok programpontjainak keretébe sorolhatók.

A 19. pont mellőzendő azért, mert általánosan tudott dolog, hogy a titkos választójog kiépítése érdekében a magyar törvényhozás felelős tényezői részéről komoly lépések történtek. Ennek a kérdésnek a sürgetése az egyházkerület részéről nem időszerű.

A 21. pont zavaros volta miatt, a 22. pedig felesleges volta miatt törlendő.

A 13. pont első mondata kihagyandó, ugyszintén a 18. pontból a szobalány- és szakácsnéképző intézet felállítását sürgető rész is. Kihagyandó a 24. pontból a pajtásházasság megengedése, mint evangéliumellenes.

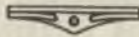
E kihagyásokkal és módosításokkal egyházmegyei közgyűlésünk a javaslatokat magáévá teszi s mérlegelés és elbírálás végett véleményét az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

39. A nagyvisnyói egyház beterjeszti az egyházmegyei tanács f. évi július 23-án tartott ülésében jóváhagyott *Huszár Nagy Lajos*, nagyvisnyói lakossal kötött földesereszerződését 6 példányban az egyházkerületi tanács által kívánt pótlások, u. m. 2 drb. telekkönyvi teherlapra is kiterjedő telekkönyvi szemle, mérnöki vázrajz, özvegyi jog lemondásáról szóló nyilatkozat és presbiteri jegyzőkönyvi kivonat beesatolásával.

Közgyűlés a kívánt pótlásokkal felszerelt cseresz-ződést felterjeszti megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez.

40. Az egyházlátogatói körök beosztása :

- a) Sajókazinc, Vadna, Sajókápolna, Varbó, Edelény, Szendrő egyházakba: *Szentmártony Dániel*. esperes.
- b) sajószentpéteri járásba: *Lőkös Sándor* ;
- c) vadnai " *Szigethy Ferenc* ;
- d) bánvölgyi " *Dr. Komjáthy Aladár* ;
- e) szendrői " *Svingor Jenő* ;
- f) edelényi " *Gyűlvész István* ;
- g) vámosi " *Hubay Mihály*.

Egyházmegyei tanácsülés.

Miskolcon, 1936. július 23.

Jelen vannak: *Szentmártony Dániel*, esperes, *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt: *Lökös Sándor*, *Hubay Mihály*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Lenkey Gyula*, *Kövér Pál*, lelkészi-, *Bónis Aladár*, *Szepessy Gyula*, világi tagok, *Harsányi Géza*, e. m. ügyész, *Gööz Pál*, tanítói tag.

Jegyzők: *Tóth János*, lelkészi fő- és *Veress Károly*, lelkészi jegyzők.

Esperes buzgó imádságban kéri Isten áldó kegyelmét és segedelmét.

1. *Zsóry György*, e. m. gondnok a tanács megjelent tagjait udvözli s a tagok számbavétele alapján a határozatképességet megállapítja s az ülést megnyitja.

2. A zilizi egyház hívei közös akarattal orgonával óhajtják ellátni templomukat. E dicséretreméltó elhatározásukat közös tehervállalással akarják megvalósítani. Az *Augster* céggel kötött szerződés szerint az orgona költsége 3400 P-t tesz ki, mely összegből 2380 P-t templomi székek alapján történő kivetés útján a hívek vállaltak magukra, a többi önkéntes megajánlások és templomi ünnepélyek útján remélik előteremteni, vagy ha ez nem sikerülne, ismételt kivetés által. Mindezeket szabályszerű presbiteri és egyházi közgyűlések keretében állapították meg. Határozatok, kivetés, a szerződés megkötése a törvényszerű alakításoknak megfelelő.

A zilizi egyház e nemes törekvését e. m. tanács — az egyház áldozatkészségének elismerése mellett — örömmel veszi tudomásul, a kivetést és a céggel kötött szerződést jóváhagyja.

3. A nagyvisnyói presbitérium jóváhagyását kéri annak a földcsereszerződésnek, melyet 649 négyszögöl területű lelkészi javadalmi földnek egy a lelkészi földek közelében fekvő 730 négyszögöl nagyságú, jobbminőségű szántóföld elcserélésével kötött. Az ez ügyletből származó minden költség a másik tulajdonost terheli. A cserét az teszi indokolttá, hogy a szóban lévő lelkészi földterület az OFB által juttatott házhelyek mellett fekszik s az ott lakó háztulajdonosok apró és házi jószágainak szabad prédájául van kitéve, ami miatt sok kellemetlen surlódás állott már elő. A lelkész is nyomatékosan kéri e reá és az egyházra nézve is szerencsés megoldást jelentő csereügylet jóváhagyását.

E. m. tanács a nagyvisnyói egyháznak *Huszár Nagy Lajos*, ottani lakossal kötött lelkészi földcsereszerződését — mint amely ügylet az egyházra nézve anyagilag semmi károsodást nem jelent, sőt a lelkésznek néhány hívével való kénytelen viszálykodását szünteti meg — jóváhagyja és a főtit. egyházkerületi tanács elé felterjeszteni rendeli.

4. Barcikán a lelkészi- és tanítói földek közös határmesgyéje felett a javadalmások között nézeteltérés támadt, melyet a lelkész — mivel lényegtelen eltérésekről volt szó — úgy oldott meg, hogy az egyháztanács által megállapította az igazi határt, ami a jelentés szerint nem volt nehéz, mert régi „jegykövek“ szolgáltak kiindulópontul. A tanító azonban nem fogadta el az egyháztanács által megállapított határt, kijelentvén, hogy az azáltal bevett jegykarókat kidobhatja, — ezenfelül a lelkészt és a presbitérium tagjait durva, tiszteletlenhangú kijelentéseivel sértegette. Kéri a felsőbbhatóság intézkedését a presbitérium rendelkezésének jóváhagyása s a rendbontó tanító megbüntetése felől.

A betérjesztett iratok és presbiteri jegyzőkönyvek arról győzik meg az e. m. tanácsot, hogy a szóbanlévő határmesgye-eltérés annyira jelentéktelen, hogy minden műszaki beavatkozás nélkül az egyháztanács is el tudja végezni a kiigazítást, annyival inkább, mert a régi határkövek is utbaigazításul szolgálnak. Ha mindezek dacára akármelyik fél — jelen esetben a tanító — nincs megelégedve a presbitérium által eszközölt kiigazítással, úgy e. m. tanács utasítja a presbitériumot, hogy a kiigazítást végeztesse el hites szakértővel, kinek eljárási költségeit a tanító tartozik megfizetni, ha az egyháztanács kijelölése helyes volt, ellenkező esetben pedig az egyház.

A tanítónak panaszolt viselkedését pedig, — ha az csakugyan sértő és békességbontó volt — megfelelő formá-

ban jelentse a lelkész, illetőleg az egyháztanács az egyházmegyei bíróságnak, hogy a szükségesnek mutakozó fenytő eljtárást megindithassa.

5. A susai leányegyház megvette a községtől azt a területet, amelyre még 65 évvel ezelőt a magtárát építette, 10 pengő vételárért.

E vétel és annak megkötött szerződése jóváhagyatik.

6. A saájóecsegi egyház templomujtási munkálatainak s annak fedezésére 3200 P rendkivüli egyházi adó templomi székek után való kivetésének megengedését kéri, ugyszintén a kömüves- és asztalosmesterekkel kötött szerződések megerősítését és a költségvetések jóváhagyását.

Egyházmegyei tanács a beterjesztett iratokból megállapítja, hogy a templomujtási munkálatok a leggondosabbban elő vannak készítve; ugy azt, mint a rendkivüli egyházi adó kivetését engedélyezi s vállalkozó mesterekkel kötött szerződések megerősíti és a költségvetéseket jóváhagyja. Egyben elismerését nyilvánítja az egyház hiveinek a temploma megujtására hozott áldozatért.

7. A saájókápolnai egyház bejelenti, hogy özv. *Sziksza Józsefné*, szül. Soós Zsuzsánna, saájókápolnai lakos a saájókápolnai 284. sz. tjkvben A I. 1. sor 203. hrsz. alatt foglalt ingatlanból a vázrajzon 203/c-vel jelölt, az országut és Nyögő patak közt elterülő oszlopát az egyháznak ajándékozta. A tulajdonjog a bekebelezés után, a használat pedig az ajándékozó halála után illeti az egyházat. Az átruházási illeteket az egyház, az átirás költségeit pedig az ajándékozó fogja fizetni. Jelenleg az ingatlanon némi teher áll. — Kéri presbitérium az ajándékozási szerződés jóváhagyását

Egyházmegyei tanács elismeréssel veszi tudomásul özv. *Sziksza Józsefné*-nek a saájókápolnai egyház részére juttatott nemesszivü adományát, mely az egyház iránti szeretetnek egy szép s felemelő bizonyága. Az ajándékozási szerződést azonban csak az ingatlanon levő teher törlése után hagyhatja jóvá. Utasítja az egyházat ennek sürgetésére s a törlés megtörténtének azonnali jelentésére, aminek vétele után az egyházmegyei elnökségre bizza a szerződés jóváhagyását.

8. A saájólászlófalvai egyház, mivel temetője betelt és annak kibővítése vált szükségessé, ami csak ugy oldható meg, ha a közvetlenül

a temető mellett levő lelkészi föld átcsereletetik az ugyanazon részen, de nem a temető mellett fekvő egyházi földdel, kéri ennek kivételéhez az egyházi hatóság hozzájárulását.

Egyházmegyei tanács a lelkész és az egyház használatában levő földek átcsereletését megengedi úgy, hogy az eddigi területek változást ne szenvedjenek, vagyis a lelkészi és az egyház által a jövőben használt területek az eddigi nagyságban maradjanak meg. Temetkezés céljára az egyház évenként csak a szükséges területet vegye igénybe, a többit pedig az egyház javára az eddigi módon jövedelmeztesse.

9. Az 1935. év október 15-én tartott egyházmegyei közgyűlés 26. sz. határozatával a berentei egyházba kiküldött bizottság 1935. december 30-án az egyház presbitériumával folytatott tárgyalás alapján olyan megállapodásra jutott, hogy a Berente székhellyel megszervezendő egyházmegyei missziói segédlelkészi állás javadalma a berentei egyház hozzájárulásával biztosított. A bizottság jelentése után az egyházmegyei számonkérő szék a missziói segédlelkészi állásra vonatkozó szabályzat elkészítésével egy újabb bizottságot bízott meg, mely a munkálatot elvégezve, a szabályzatot az egyházmegyei tanács elé terjeszti jóváhagyás végett.

Egyházmegyei tanács a részletesen ismertetett szabályzat 4. pontjának második mondatát ekként módosítja: „E helyettesítéssel csak abban az esetben bizható meg, ha szolgálati beosztása szerint az illető lelkész szórványai-ban tartózkodik.“ E módosítással a szabályzatot teljes egészében jóváhagyja s azt az egyházkerülettel közölni határozza. Ugy szintén határozatban kimondja, hogy a missziói segédlelkészi állást már a f. évi szept. 1-ével betölti. Az erre vonatkozó intézkedések megtételével esperes urat megbizna, ki eljárásáról s az állás betöltéséről jelentést tartozik tenni az őszi egyházmegyei, valamint az egyházkerületi közgyűlésnek.

10. Hangácson a templom elavult tetőzetének újrafedése vált szükségessé. Az e munkálattal megindítására feljogosító presbiteri és közgyűlési határozatok alapján megkötött két vállalati szerződést és egy „Megállapodás“-t terjeszti be a lelkész jóváhagyás végett.

Egyházmegyei tanács a tervbevett templomtető újrafedési munkálattal nem engedélyezi s az e végből a

Krausz Sándor, edelényi kereskedővel, a *Szendi József és Steiner Zoltán*, vállalkozókkal kötött szerződést, illetve megállapodást nem hagyhatja jóvá. Először azért, mert a renováláshoz szükséges kb. 2000 P-nyi összeg fedezetére nézve semmi intézkedést nem tett az egyház vezetősege. Megfelelő presbiteri- és közgyűlési határozat terjesztendő be arról, hogy a költségek fedezetéül szolgáló kivetés milyen alapon történt, az e határozatok szerint elkészült rendkívüli egyházi adókivetés jóváhagyás végett beterveztendő. Másodszor azért, mert a vállalkozókkal kötött szerződésfélék az alaki követelményeknek nem felelnek meg. A *Krausz M.*, edelényi kereskedővel kötött megállapodás helyett, rendes vállalati szerződés kötendő s úgy ezt, mint a többieket a presbitérium tagjainak is alá kell írni és gondoskodni arról, hogy a szerződések tartalmi és jogi szempontból kifogástalanok legyenek.

A fenti utasítások szerint elkészített határozatok, továbbá a költségvetés, a rendkívüli adókivetés és vállalati szerződések az őszi e. m. közgyűléshez terjesztendők.

11. A hegymegi egyház tetemes állami adótartozásának kifizetése végett az Egyetemes Konventtől 500 P közalapi kölcsönt kér.

Kérelme pártolólág terjesztetik fel a főt. Konventhez.

12. A hegymegi egyház presbitériuma egy kimutatást nyújt be, mely szerint az egyháznak az a per, melyet volt lelkésze: *Demeter Bertalan* indított fakövetelési ügyben ellene s amelyben végső fokon az egyház lett nyertes, 66 P 88 fill. költséget jelentett az egyháznak. Kéri, hogy a felettes hatóság ezt az összeget, amely a volt lelkész jogtalan követeléséből eredő bírói eljárási kiadások folytán indokolatlanul sújtja szegény egyházukat, vonassa le a pervesztett lelkész fizetéséből.

E. m. tanács utasítja a hegymegi egyházat, hogy ez ügyből származó követelését kísérelje meg végrehajtási eljárás útján foganatosítani *Demeter Bertalan*-nal szemben.

13. *Nagy Lajos és társai*, hegymegi egyháztagok fellebbezést nyújtanak be a hegymegi presbitériumnak 1936. március 22-iki ülésén templomi székügyben hozott határozata ellen.

E. m. tanács a fellebbezést — elintézés végett — az e. m. közigazgatási bírósághoz teszi át.

14. A szakácsi-i egyház beterjeszti 4 példányban kiállított új lelkészi díjlevelét, melynek újonnan való megállapítására azért volt szükség, mert a csekély lélekszámú és anyagilag is erőtelen kis egyház tagjai nem tudtak eleget tenni a régi díjlevélben rájuk rótt kötelezettségnek. Az új díjlevélből hiányzik a régiben biztosított 80 korona pénzfizetés, ugyszintén a javadalmi földek megmunkálása, melyet az egyház már régebben megváltott s a váltságot az adócsökkentési segítyből fizette a lelkésznek, ami azt eredményezte, hogy az egyház szükségleteinek fedezésére a járulékok levonása után semmi sem maradt s az egyház megindult az anyagi erőtlenség miatt a pusztulás útján. A 80 korona és a földmunkaváltság kárpótlását az egyház a parlagszőlő betelepítése után, annak jövedelméből várja a lelkész részére, ki részben a veszteségéért már a kongrua revízió alkalmával is kárpótoltatott.

Egyházmegyei tanács — tekintettel arra, hogy e díjlevélmódosítás egy anyagilag erőtelen és a pusztulás útján levő kis egyház megmentését célozza s mivel a csonkulás csak látszólagos és átmeneti, — a díjlevelet jóváhagyja és azt az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti megerősítés végett.

15. A boldvai egyház engedélyt kér templom s tornya bádogtetőzetének átfestéséhez és a templom külső- és belső átmeszeléséhez, valamint a bádogosmesterrel kötött szerződést is kéri jóváhagyni. Jelenti, hogy e munkák elvégzéséhez az egyház önkéntes adományozás útján befolyt 900 P és a minisztériumtól e célra kapott 200 P összeggel kellő fedezettel rendelkezik.

Egyházmegyei tanács a boldvai egyház templomrenoválási munkálatait engedélyezi, az egyház hiveinek az önkéntes adományokért elismerését nyilvánítja és a bádogosmesterrel kötött szerződést megerősíti.

16. A nyomári egyház rozszant iskolaépülete már nem felel meg céljának, ezért az egyháznak új épületről kell gondoskodnia minél előbb. Jelenlegi helyen a telek sem alkalmas új építkezésre szük és hegyoldalban fekvő helyzete miatt. Ez utóbbi volta az építkezést is erősen drágítja. Az egyháznak jelenleg alkalma nyílt a régi 600 öles belsőség helyett egy 1608 négyszöglet kitevő, a templom mellett, sík területen fekvő házas belsőséget vásárolni, amelyen lévő ház csekély átalakítással tanítói lakásnak használható lesz. Erre a portára 4000 P vételárért már ideiglenes szerződést is kötött az egyház, presbiteri és

közgyűlési határozat alapján. A vételár fedezetéül szolgálna a régi iskolaporta eladása, mely az egyháztanács becslése szerint 3000 P értéket képvisel, a még megmaradó 1000 P-re készpénzfedezet van. Az építkezés céljára 3200 P áll rendelkezésre, mely összeg magánosoknál van kihelyezve, de az egyház már ez év tavaszán felmondta a kölcsönöket. Az építkezéshez még ezen felül szükséges 2—3000 P-t kölcsön felvétele által akarja a vezetőség fedezni.

A nyomári egyháznak az a hősies erőfeszítése, mely iskolájának megmentésére és fenntartására irányul, a legteljesebb elismerésre méltó. Azonban az erre irányuló terv anyagilag nincs kellőképen megalapozva jelenleg s így e miatt sok baj zudulhat később a gyülekezetre. A régi iskolaépületért és annak szűk portájáért bajosan érhető el a remélt 3000 P. Az egyháznak magánosoknál kihelyezett tőkéje is bizonytalan időben fog még visszafizettetni. A felveendő kölcsön sincs még sem megszavazva a gyülekezet által, sem megállapítva, hogy milyen forrásból fogja az egyház fizetni. Ha a kétségtelenül előnyös telek és házvásárlást nem akarja az egyház elszalasztani, úgy egyelőre csakis erre gondolhat és erre összpontosíthatja minden anyagi erejét. A benyújtott adásvételi szerződés sem erősíthető meg jelen formájában. Felkéri azért e. m. tanács az esperes urat, hogy Nyomáron az e. m. ügyéssel együtt megjelenve, tárgyaljon ez ügyben az egyháztanáccsal — helyszíni szemlét és vagyonvizsgálatot tartva — állapítsa meg, mennyit lehet megvalósítani és milyen formában az iskolaépítési tervekből.

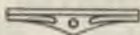
17. *Pávay Miklós*, sajobábonyi körjegyző, presbiter és társai a sajobábonyi egyházban új adókulcs életbeléptetését kéri azzal az indoklással, hogy az eddigi egyházi adókulcs méltánytalan s a szegényebb sorsú egyháztagok fizetési kötelezettségüknek képtelenek eleget tenni a túlterhelés miatt. És ez az oka főként annak, hogy a lelkesí és tanítói párbér nagyrésze évről-évre hátralékban marad s behajtása is majdnem lehetetlen. Hivatkoznak arra, hogy az egyházmegyei tanácsnak az adókulcs megváltoztatására 1935. évi október 15-én 1. sz. alatt hozott határozatában foglalt utasítását az egyház presbitériuma nem hajtotta végre.

Egyházmegyei tanács megütközéssel veszi tudomásul, hogy a sajobábonyi egyház presbitériuma az 1935. évi október 15-én hozott 1. sz. alatti határozatát negligálta s az adókulcs megváltoztatására semmi lépést nem tett.

A legszigorubban utasítja a presbitériumot a hivatkozott határozatban foglaltak keresztülvitelére azzal, hogy az új egyházi adókulcsot közgyűlési jóváhagyó határozattal a f. évi őszi egyházmegyei közgyűlés elé terjessze be megerősítés végett. Ennek elmulasztása esetén a presbitérium fegyelmi útján vonatik felelősségre.

18. A sajószentpéteri egyház a lelkészi csűr átfedésére, valamint az igazgató-tanítói lakás kerítésének és melléképületeinek, továbbá a II-ik tanítói lakás melléképületeinek kijavítására s mindezen munkák költségeinek fedezésére 1000 (Ezer) pengő rendkívüli egyházi adó kivetésére kér engedélyt. A rendkívüli kivetés kulcsa a következő: a lakóházzal bíró egyháztagok fizetnek 1 P-t, a földtulajdonosok minden kat. hold földjük után 30 fill.-t; a sem házzal, sem földdel nem bíró tisztviselők önkéntes megajánlás útján járulnának hozzá az építkezés költségeihez. — Beterjeszti jóváhagyás és megerősítés végett a költségvetést és vállalati szerződést.

Egyházmegyei tanács a sajószentpéteri egyház kérelmét teljesíti; a javításokra s a rendkívüli egyházi adó kivetésére a megállapított kulcs alapján az engedélyt megadja azzal, hogy az egyház a vagyonnal nem bíró tisztviselők által fizetendő összeget is állapítsa meg. Jóváhagyja a költségvetést s a vállalati szerződést megerősíti.

III.

Egyházmegyei tanácsülés.

Sajóvamoson, 1936. október 8.

Jelen vannak: *Szentmártony Dániel*, esperes, *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt: *Lőkös Sándor*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Lenkey Gyula*, *Almássy Bertalan*, *Veress Károly*, *Bónis Aladár*, *Szathmáry Király Pál*, *Harsányi Géza*, *Gööz Pál*, tanácsstagok; *Tóth János*, lelkeszi főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

Zsóry György, e. m. gondnok üdvözli a tanács tagjait, a határozatképességet megállapítja s az ülést megnyitja

1. A balajti egyház szabályszerűen meghozott határozatai alapján engedélyt kér arra, hogy a tanítói portán 503 P 61 fillér költségvetésileg kimutatott vállalati összegért a régen elpusztult istálló helyett új istállót építhessen.

Az egyházmegyei tanács a kért építési engedélyt megadja, mert az építés költsége az 1936. évi földbérletből fog fedezetet nyerni és külön megterhelést nem fog jelenteni az egyház hiveire nézve.

2. A nyomári református egyházközség iskolája és az ezzel egy fedél alatt lévő tanítói lakás az épületek régisége miatt teljesen elavultak. Ezeknek nagy költséggel való helyrehozása helyett az egyház presbitériuma és közgyűlése azt a megoldást választotta, hogy belsőségét — melyen az iskola és tanítói lakás áll s a nyomári 44. sz. betétben 1—2. sorsz. alatt van felvéve — értékesíti; az ebből befolyt vételár felhasználásával, a rendelkezésre álló készpénz és kintlevőségek együttes összegéből egy más alkalmas ingatlant vásárol, melyen a meglévő épület legalább is egyelőre a tanítói lakás céljainak megfelel, egy a mai követelményeknek megfelelő teljesen új iskolát pedig épített.

E terv megvalósítása végett megvette a nyomári 68. sz. betétben I. 1—2. sorszámú 1 k. hold és 1008 négyszögöl területű házas belsőséget *Bredács Andrásné* és *Kulyasa Sándorné*, tulajdonosoktól 4000 P vételárért.

Ugy az értékesíteni, mint a megvenni szándékolt ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződéseket beterjeszti az egyház jóváhagyás és megerősítés végett becsatolva az adó- és értékbizonyítványt s a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokat.

Továbbá nevezett egyház bemutatja a miskolci m. kir. Állam-építészeti Hivatal által felülvizsgált költségvetést, amely az egyház által megvett belsőségen új iskola építésére vonatkozik. Bemutatta továbbá a költségvetés alapján létesített kőmives, ács, asztalos és egyéb munkákra vonatkozó munkavállalati szerződéseket, melyek szerint a kőmives munkadíja 950 P, amely vállalati összeg mellett az építkezéshez szükséges összes kő, téglá, mész, homok, cement vas, menyezetnád, szeg és dróanyagokat a helyszínen a munkaadó egyház tartozik szolgáltatni. Hasonlóképpen az anyagszolgáltatás kötelezettsége mellett az ácsmunkák díja: 293 P. Végül az asztalosmunkák szolgáltatása, beleértve az anyagok árát is: 927 P-ben nyert megállapítást.

A fentebb megjelölt költségvetésben 6439 P 74 f összegre rug, természetszerűleg beleszámítva az előbbi munkavállalati szerződések összege is, mint a megépítendő iskola építési költsége.

Az egyháznak úgy az ingatlan megvásárlására, mint a tervezett építkezés keresztülvételére ezek szerint 10 439 P 74 f összegre van szüksége, melynek fedezetére szolgál:

1. Az eladni szándékolt ingatlan vételára	3000 P
2. Az egyház készpénzkövetelései egyes magánegyénektől	2200 P
3. Felveendő kölcsönösszeg a szükséghez képest, de legfeljebb	4000 P
4. Anyag, készlet és készpénz	1500 P
	<hr/>
Összesen:	10.700 P

Egyházmegyei tanács az adás-vételi szerződéseket jóváhagyva, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti; az építkezési és munkavállalati szerződéseket és költségvetéseket szintén jóváhagyja s az építkezéshez szükséges 3000 P összegű kölcsön felvételét engedélyezi.

3. A damaki egyház presbitériumának kérelme a *Nagy Antal*, gondnoknak sirbolthelyének adományozása és ezzel szemben a nevezett részéről egy magyar hold erdőnek ajándékozása tárgyában hozott határozatainak jóváhagyása iránt,

Az egyházmegyei tanács — addig, amig az ajándékozási szerződés be nem mutattatik — nem hagyhatja jóvá ezen határozatokat, miért is — annak kijelentése mellett, hogy az adományozás és ajándékozás ellen elvi kifogása nincs — utasítja az egyház előljáróságát az iratoknak az ajándékozási szerződéssel leendő kiegyesítésére.

4. Olvastatott a szendrői egyház kérvénye, melyben a presbiteri és közgyűlési határozat alapján 1936. évi szükségleteinek fedezésére 1450 pengő rendkívüli egyházi adó kivetésére kér engedélyt olyan formán, hogy vagyon után az állami egyenes adóknak, 20%-a, személy, illetve család után pedig páronként 4 pengő, özvegyek és vegyes párok után pedig 2 pengő lesz kivetve.

Az egyházmegyei tanács ezen határozatot jóváhagyja és megerősíti.

5. A mályinkai egyház betérjeszti jóváhagyás és megerősítés végett a lelkészi földek haszonbérleti szerződését. A bérlők a bérletet előre fizetik s így a befizetés kellelőleg biztosítva van.

Egyházmegyei tanács a mályinkai lelkészi földek haszonbérleti szerződését jóváhagyja és megerősíti.

6. A rakacaszendi egyház presbitériuma betérjeszti a *Kertész János* és *Lukács Ferenc*, rakacaszendi lakosokkal kötött földhaszonbérleti szerződését, melyet az egyház tulajdonát képező 5304 négyszögöl ingatlanának bérletére nézve kötött.

A szabályszerűen létrejött és kedvező feltételű földhaszonbérleti szerződést az egyházmegyei tanács jóváhagyja.

7. Az összes jegyzőkönyvi pontok hitelesítették.

Szentmártony Dániel

esperes.

Tóth János

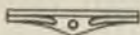
lelkészi főjegyző

Zsóry György

e. m. gondnok

Veress Károly

e. m. lelkészi jegyző.

IV.

Bírósági ügyek.

1936. április 28-án.

1.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága a nekézsenyi iskola és tanítói lakás építésével kapcsolatban *Kőrössy József*, volt nekézsenyi, jelenleg maklári lelkészt és vádlott presbiter társait 3000 P és az eljárási költségek megfizetésére ítélte abban az esetben, ha a minisztérium az újabb elszámolásnál a 3000 P kiadást indokoltnak nem ismeri el.

2.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Gönczi Miklós*, martonyi-i lelkésznek hivatalból való át-cserélését elrendelte.

3.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki fegyelmi bírósága *Lengyel Gyula*, szendrőládi lelkésznek, a szendrőládi egyházban elrendelt fegyelmi vizsgálat elleni fellebbezését elutasította s e vizsgálat megtartását kimondotta.

4.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága a sajkókazai presbiteri választás ellen beadott fellebbezést elutasította s a választást jóváhagyta.

5.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága *Doktor Gyula*, nyug. lelkész fizetéskövetelését megállapítva a sajókazinci egyházat hátralékos tartozásának kifizetésére kötelezte.

6.

A felsőborsodi ref. egyházmegye időszaki közigazgatási bírósága *Soltész Pál*, segédlelkésznek az abodi egyháznál fennálló tartozását megállapította s annak havi 10 pengős részletekben való visszafizetését elrendelte.

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Templomi Istentisztelet.
2. A közgyűlés alkotó tagjainak számbavétele.
3. A közgyűlés megnyitása.
4. Esperes évi jelentése.
5. Esperesi jelentéssel kapcsolatos határozatok.
6. Nagyvisnyói, sajkókápolnai, rakacaszendi, tardonai, martonyi-i új lelkészek beerősítése.
7. *Józsa István, Szabó István, Fehér Zoltán*, segédlelkészek bekebelezése.
8. *Nagy Károly*, disznóshorváti tanító beerősítése.
- 8—*a*) A meszei egyház ideiglenes tanító alkalmazása iránti intézkedésének tudomásulvétele
- 8—*b*) A tornaszentjakabi leányegyház ideiglenes tanító alkalmazásának jóváhagyása.
- 8—*c*) Segédtanítók beerősítése: Sajóecseg, Sajóvelezd, Szalonna, Parasznya,
- 8—*d*) *Urbán József*, tanító-képviselő beerősítése.
9. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
10. Az egyházmegyei tanács megalakítása
- 10—*a*) Egyházmegyei bizottságok megalakítása.
11. Egyházmegyei számonkérő szék jegyzőkönyve.
12. " számvévőszék "
13. " lelkészértekezlet "
14. " tanügyi bizottság "
15. " missziói előadó jelentése.
16. Közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő jelentése.
17. Segélyosztó bizottság jelentése.
18. Egyetemes Konvent 33/1936 sz. rendelete
19. Kir. tanfelügyelőség 1900/1936. sz. leirata.
20. Ózdi missziói egyház a szórványok rendezését kéri.
21. Építkezési szabályrendelet.
22. *Lenkey Gyula* indítványa az építkezési szabályrendelettel kapcsolatban.
23. A borsodi egyház közalapi segélykérvénye.
24. A martonyi-i egyház " "
25. A ládbesenyői " " "
26. Az abodi " " "

27. A balajti egyház tőkeamat-segély kérvénye.
28. A berentei egyház építkezési segély kérvénye.
29. *Kutas Imre*, tardonai lelkész kérelme.
30. A bánhorvátai egyház énekkari alapszabályainak megerősítése.
31. A tardonai egyház köszénjog haszonbér szerződése.
32. A sajkóczineai egyház terráriumkezelés iránti kérvénye.
33. Dédesi, bántapolcsányi, damaki, rudabányai és szuhogyi egyházak jelentése az adóhátralékok behajtásáról.
34. A szakácsi-i egyház lelkészi új díjlevele.
35. A hegymegi egyház könyöradománygyűjtés iránti kérelme.
36. A rudabányai egyház ingatlan-csere szerződése.
37. Sajóivánkai egyház építkezés ügybeni jelentése.
38. Az egyházkerület 1935. évi 122. sz. határozata.
39. A nagyvisnyói egyház földcsere szerződése.
40. Egyházlátogatói körök beosztása.

Egyházmegyei tanácsülés

1936. július 23.

1. Az ülés megnyitása.
2. A zilizi egyház orgona beszerzése.
3. A nagyvisnyói egyház földcsere szerződése.
4. Barcikai lelkészi és tanítói földek határmegegyezésének kiigazítása,
5. A susai egyház ingatlanvételének jóváhagyása
6. A sajkócecegi egyház templomújítási szerződésének és költségvetésének jóváhagyása.
7. A sajkókápolnai egyház részére özv. *Szikszai Józsefné* ingatlan adománya.
8. A sajkólászlófalvai egyház új temető megnyitása iránti kérelme.
9. Egyházmegyei missziói segédlelkészi állás megszervezése Berente székhellyel.
10. A hangácsi egyház templomjavítási ügye.
11. A hegymegi egyház közalapi kölcsön iránti kérelme.
12. A hegymegi egyház követelése *Demeter Bertalan*, volt lelkészével szemben.
13. *Nagy Lajos és társai*, hegymegi egyháztagnak fellebbezése templomi szék ügyben.
14. A szakácsi-i egyház lelkészi új díjlevele.
15. Boldvai egyház épületjavítás szerződésének jóváhagyását kéri.
16. A nyomári egyház teleksere ügye.
17. *Pávay Miklós*, sajkóbábonyi presbiter panasza.
18. A sajkószentpéteri egyház javítások fedezésére kivetés iránti engedélyt kér.

Egyházmegyei tanácsülés

1936. október 8.

1. A balajti egyház építkezés iránti kérvénye.
2. A nyomári egyház belsőség-csere és építkezés ügye.
3. Damaki egyház sirbolthely adományozásának jóváhagyását kéri.
4. Szendrői egyház rendkívüli egyházi adókiivetése iránti kérelme.
5. Mályinkai lelkészi földek haszonbér szerződése.
6. Rakacaszendi egyház földhaszonbér szerződése.
7. Jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

Birósági ügyek.

1936. április 28.

1. Nekézsenyi egyház építkezési ügye.
2. *Gönczi Miklós*, martonyi-i lelkész fegyelmi ügye.
3. *Lengyel Gyula*, szendrőládi lelkész ügye.
4. Sajókazai presbiter választáselleni fellebbezés.
5. *Doktor Gyula*, nyug. lelkész fizetés ügye.
6. *Soltész Pál*, segédlelkész abodi tartozása.

